

SĂRBĂTORIREA ZILELOR NAȚIONALE ÎN JUDEȚUL PUTNA ÎNTRE ANII 1931 – 1940

Mariana Corina Duca

Fiecare națiune își are propriile momente de strălucire istorică, pe care le rememorează ca elemente de reper și idealuri sacre din generație în generație, sub titulatura de Sărbători Naționale

Lucrarea de față dorește să scoată la lumină patriotismul sincer al românilor de altădată, manifestat cu entuziasm, mai ales cu ocazia Zilelor Naționale. Mă voi opri asupra perioadei 1931 – 1940, încercând să evidențiez modul în care locuitorii județului Putna au reușit să-și exprime ori de câte ori au avut ocazia, devotamentul față de Familia Regală a României, respectul față de Eroii Neamului dar și vis-a-vis de celelalte personalități care au marcat evoluția societății românești.

Începutul anului 1931 a fost marcat de ceremoniile dedicate Unirii Principatelor Române. La 21 ianuarie 1931, sosea la Focșani Ordinul telegrafic trimis de Ministerul de Interne tuturor prefecturilor din țară, în care se menționa că ziua de 24 Ianuarie trebuie sărbătorită cum se cuvine în toate localitățile țării, prin servicii religioase ¹ Conformându-se ordinelor primite de la București, prefectul județului Putna expedia la aceeași dată o serie de Adrese către toate oficialitățile județului solicitându-le să ia parte la serviciul divin ce se va oficia la Catedrala „Sfântul Ioan” din Focșani pe 24 Ianuarie 1931, la ora 11.00 ². Ceremonii similare au avut loc atât la Biserica Romano – Catholică din Focșani care a oficiat începând cu ora 10.00 un Tedeum

¹ Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Vrancea (în continuare se va cita: S. J. A. N. Vn.), fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 39 / 1931 f. 4.

² *Ibidem*, f. 5.

dedicat Unirii Principatelor ³, cât și la Templul Coral din Focșani ⁴. Însă cele mai importante manifestări dedicate zilei de 24 Ianuarie au avut loc la Liceul „Unirea” din Focșani, unde, începând cu ora 9.00 dimineaa, a avut loc o festivitate școlară dedicată patronului său spiritual ⁵.

Festivitățile dedicate zilei de 10 Mai 1931 au mobilizat ca și în alți ani, întreaga suflarea a județului Putna. La 5 mai 1931, prefectul transmitea printr-o Fonogramă tuturor primarilor comunelor urbane și rurale din județ: să ia măsuri pentru oficierea de Tedeumuri în toate bisericile pe 10 Mai la orele 9.30, să organizeze serbări împreună cu autoritățile școlare și în funcție de posibilitățile materiale să găzduiască recepții ⁶.

Din Raportul trimis prefectului la data de 9 mai 1931 de către Chestura de Poliție a orașului Focșani aflăm că: au fost înmânate cele 70 de invitații pentru oficialitățile județului, instituțiile și comercianții au fost informați să arboreze drapele tricolore noi și curate din dimineaa zilei de 10 Mai până a orele 24, ofițerii de poliție au luat la cunoștință despre ținuta de ceremonie pe care trebuie să o poarte cu această ocazie și au fost luate toate măsurile pentru menținerea ordinii pe durata sebarilor ⁷.

Programul ceremoniilor din 10 Mai 1931, întocmit de prefectul județului Putna, Jean Stoenescu - Dunăre și de comandantul Gamizoanei Focșani, generalul Alexandru Pestrițu a fost publicat și afișat din timp, pentru o bună informare a cetățenilor. Ceremoniile urmau să se desfășoare în următoarea ordine:

„1. Serviciul religios la ora 9.30, la Catedrala Sfântul Ioan

2. Revista trupelor

3. Defilarea:

³ *Ibidem*, f. 1.

⁴ *Ibidem*, f. 3.

⁵ *Ibidem*, f. 2.

⁶ *Ibidem*, f. 18.

⁷ *Ibidem*, f. 22.

- a) *Cohortelor de cercetașe și cercetași*
- b) *Școalei de Meserii*
- c) *Școalei Normale de Băeși*
- d) *Școalei Comerciale Normale de Băeși*
- e) *Liceului „Unirea” de Băeși*
- f) *Societăților de Demobilizați, Veteranilor și*

g) *Trupelor din Garnizoană în fața Monumentului Independenței, unde se vor găsi toți șefii de autorități în tribuna oficială, construită de primărie*

4. Recepția la Palatul Administrativ

După amiaza între orele 16 – 17. 30, muzica va cânta în Grădina Publică

La orele 20. 30 (8. 30), retragerea cu torțe pe străzile orașului, după itinerariul stabilit de Comenduirea Pieței”⁸

În cinstea Zilei Naționale de 10 Mai 1931, Biserica Romano – Catolică, Biserica Armenească dar și Templul Corăl din Focșani, au oficiat de la orele 8. 30 dimineața, servicii religioase festive⁹

La ceas de mare sărbătoare prefectul județului Putna, Jean Stoenescu - Dunăre, expima cele mai sincere gânduri ale putnenilor către Suveranul lor, printr-o Telegramă expediată la București:

„În toate comunele și satele județului marilor jertfe și biruințe s-a prăznuit cu mare însufleșire ziua de zece Mai.

În capitala județului, după Tedeum, mândrele trupe ale Diviziei a VI – a au defilat în chip impunător, stârnind admirația șefilor și miilor de cetățeni participanți la serbări.

La Palatul Administrativ am primit în numele Guvernului, felicitări și respectuoase omagii pentru Majestatea Voastră din partea dregătorilor judecătorești, administrativi, ai armatei, clerului și delegațiilor cetățenești.

Părtaș acestor simțăminte, exprim încredințarea profundului meu devotament și neșărmurita credință către Majestatea Voastră și

⁸ *Ibidem*, f. 13.

⁹ *Ibidem*, f. 16.

întreaga Dinastie. Rog pronia cerească să Vă dăruiască o domnie lungă, rodnică, demnă de Ilustrii Voștrii înaintași: Voievozi ai Țărilor Române și marilor Regi, Carol I, Făuritorul Independenței și al Regelui Ferdinand I, Întregitor de Țară și Neam.

Să trăiți Majestate!

Să trăiască întreaga Dinstie!

Trăiască mândra și glorioasa noastră armată, pavăză țării, care în această zi de mare însuflețire națională își sărbătorește o sută de ani de viață și șapte mari”¹⁰

O altă Telegramă de felicitare adresată Regelui era expediată de primarul orașului Panciu, Atanase Popescu:

„În numele cetățenilor orașului Panciu pentru marea zi a neamului, zi în care transmitem felicitări.

Trăiască Majestatea Sa Regele Carol al II-lea, Dinastia Română, armata țării, poporul românesc”¹¹

A doua decadă a lunii mai 1931 a fost marcată de un nou moment festiv, dedicat comemorării Eroilor Neamului. Potrivit Ordinului telegrafic al Ministerului de Interne numărul 3.542 / 1931, sosit la Focșani pe 20 mai 1931: *„În ziua de 21 Maiu a. c. toate școalele vor face festival în sediul școlii constând numai dintr-o cuvântare a unui elev de preferință orfan de războiu; elevii nu vor lua parte la defilare ci se vor mărgini la serbarea din localul școlii; la ora 12 se vor trage clopotele la toate bisericile și se vor ține câteva momente de reculegere; în cimitir se va depune câte o coroană de flori de către armata din garnizoană, care va fi reprezentată printr-o companie de onoare; festivitatea va avea un caracter cât se poate mai simplu, căci numai prin această simplitate și curățenie a noastră vom arăta iubirea pentru cei ce au murit pentru țară”¹²*

Prin Adresa cu numărul 2185 din 18 mai 1931, prefectul îi comunica primarului orașului Focșani, următoarele:

¹⁰ *Ibidem*, f. 24.

¹¹ *Ibidem*, f. 29.

¹² *Ibidem*, f. 57.

„Ziua Eroilor, 21 mai 1931, va fi sărbătorită în tot cuprinsul țării cu o deosebită solemnitate, programul ei cuprinde două părți: Procesiunea religioasă și Serbarea culturală.

În „Ziua Eroilor” instituțiile publice și particulare nu lucrează, prăvăliile sunt închise, comuna va fi pavoazăată.

La procesiune iau parte în mod obligatoriu toate comandamentele armatei, ofițeri și trupă, magistratura, baroul, toate autoritățile civile și tot corpul funcționarilor publici, autoritățile bisericești, întregul cler în odăjdii, corpul profesoral și școlile, fiecare clasă având steagul ei, societățile corale și culturale, societățile de invalizi, orfani și văduve de războiu, foștii luptători cu drapele, toate societățile și comunitățile cu steagurile respective, delegațiile economice și financiare, corporațiile de meseriași etc.” ¹³

Pe 20 mai 1931 primarul orașului Focșani a ales delegații care urmau să-l reprezinte la toate ceremoniile ce aveau să se desfășoare cu prilejul „Zilei Eroilor” Astfel, Alexandru Rădulescu, membru al Consiliului local era delegat să ia parte la serviciul religios de la Biserica Catolică de la ora 7.45, la serviciul divin de la ora 9.00, de la Biserica Catedrală „Sfântul Ioan” dar și la procesiunea de la Cimitirul Eroilor „Sfântul Mina” Gheorghe Potop urma să ia parte la slujba religioasă de la Biserica Armenească și la procesiunea de la Cimitirul Regimentului 10 Dorobanți Putna iar I. W. Segal era delegat de primar să participe la serviciul religios de la Sinagogă și să însoțească procesiunea de la Cimitirul Israelit ¹⁴

Pentru asigurarea celor necesare pomenirii Eroilor Neamului, Primăria orașului Focșani a alocat suma de 2.572 lei ¹⁵ Din Raportul șefului Serviciului Salubrității, trimis primarului la data de 15 mai 1931, aflăm că urmau să fie achiziționate: trei colivi de grâu,

¹³ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 95 / 1931, f. 45.

¹⁴ Ibidem, f. 46.

¹⁵ Ibidem, f. 40.

18 kilograme colaci, 100 kilograme de pâine, nouă kilograme lumânări, 100 grame de smirnă și 500 grame de tămâie ¹⁶.

„Ziua Eroilor” a fost sărbătorită în toate localitățile județului Putna, atât la cimitire cât și la monumentele ridicate în memoria martirilor neamului. La comemorările de la Mărășești a fost prezent domnul Gheorghe Ivanciu, delegat al Prefecturii Putna dar și al „Societății foștilor luptători din județul Putna”. La 22 mai 1931, primarul orașului Mărășești scria prefectului despre impresia deosebită creată de discursul lui Gheorghe Ivanciu:

„După oficierea slujbei religioase ce a avut loc la Mausoleul din localitate, domnul Ivanciu a ținut o cuvântare din partea foștilor luptători, aducând pioase omagii de recunoștință Eroilor jertfiți pentru Întregirea Neamului, amintind de un proiect făcut încă dela încetarea luptelor, de refacerea localității istorice, distruse depe urma războiului și că acum e timpul de realizat, sub marele cărturar istoric domnul Nicolae Iorga, prim – ministru al țării.

Această cuvântare a făcut frumoasă impresie în lumea asistentă, pentru care aducem mulțumirile noastre” ¹⁷

În luna iunie 1931, s-au organizat pentru prima dată, serbările *restaurației*” ¹⁸. La data de 3 iunie 1931, Ministerul de Interne transmitea tuturor prefectilor din țară, următoarea Circulară:

„Ziua de 8 Iunie curent, aniversarea suirei pe tron a Majestății Sale Regelui Carol al II-lea fiind declarată sărbătoare națională, în această zi se va oficia un serviciu religios în capitala județului și în toate comunele din acel județ, în prezența autorităților civile și militare; în această zi toate autoritățile, școlile și magazinele vor fi închise iar seara vor avea loc iluminări și muzica militară va cânta pe piața publică” ¹⁹

¹⁶ Ibidem, f. 39.

¹⁷ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 113 / 1931, f. 10.

¹⁸ Ioan Scurtu, *Istoria românilor în timpul celor patru regi (1866 – 1947)*, vol. III, *Carol al II - a*, Editura Enciclopedică, București, 2001, p. 119.

¹⁹ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 39 / 1931, f. 59 - 60.

Pe 4 iunie 1931, prefectul județului Putna comunica tuturor primăriilor din județ conținutul Circularii ministeriale și stabilea ora serviciului religios din data de 8 Iunie pentru 10.30 ²⁰ La aceeași oră urma să înceapă și serviciul divin de la Catedrala „Sfântul Ioan” din Focșani, oficiat în prezența autorităților civile și militare ale județului ²¹

La acest moment festiv pentru Rege, putnenii, prin vocea prefectului Jean Stoescu – Dunăre, au ținut să-i transmită cele mai sincere gânduri:

„Cu prilejul celei dintâi aniversări de la înscăunarea Majestății Voastre pe tronul Marilor Voievozi și Regi ai României, rog respectuos pe Majestatea Voastră să bine voiască a primi din partea subsemnatului, în numele autorităților și locuitorilor acestui județ, expresiunea sentimentelor noastre și călduroase urări pentru o domnie mult îndelungată și bogată în fapte neperitoare, încredinșându-se pe Majestatea Voastră de devotamentul nostru neclintit și asigurându-o de statornicia supunerii și credinței ce dea pururea o păstrăm Augustului nostru Suveran.

Să trăiți Majestate!

Să trăiască Întreaga Familie Regală!” ²²

Fidelitatea putnenilor față de Suveranii săi, chiar și dincolo de moarte, era dovedită încă o dată pe 19 Iulie 1931, când se împlineau patru ani de la trecerea în neființă a regelui Ferdinand I. În semn de prețuire, în toate toate bisericile județului s-au oficiat începând cu orele 11.00, slujbe de pomenire pentru odihna sufletului Regelui Întregitor ²³ Pentru parastasul oficiat în ziua de 19 Iulie 1931 la Catedrala „Sfântul Ioan” din Focșani, Primăria a alocat suma de 1.265

²⁰ *Ibidem*, f. 62.

²¹ *Ibidem*, f. 61.

²² *Ibidem*, f. 68.

²³ *Ibidem*, f. 76.

lei, care a acoperit costul unui parastas de 12 kilograme, a unei colivi dar și a 2,650 kilograme lumânări ²⁴

La câteva zile de la parastatul oficiat în memoria regelui Ferdinand, putnenii s-au adunat din nou în biserici pentru a o sărbători de această dată pe regina Maria, care pe 22 Iulie 1931 își aniversa ziua onomastică ²⁵

Luna august a fost marcată și în anul 1931, de pregătirea și desfășurarea ceremoniilor de comemorare a Eroilor căzuți la Mărășești în timpul Primului Război Mondial. Manifestările au fost organizate de Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române, cu sprijinul Prefecturii județului Putna și al Diviziei a VI – a. Ceremoniile au debutat în dimineața zilei de 6 August 1931, la ora 9. 00, cu oficierea unui Tedeum la Mausoleul Mărășești de către Episcopul Militar, urmat de un parastas. Din program nu au lipsit cuvântările ținute de oficialitățile prezente și nici defilarea trupelor ²⁶. La succesul evenimentelor de la Mărășești și-a adus aportul și primarul orașului Focșani, care a împrumutat omologului său din Mărășești pentru această ocazie: 20 drapele mari, 30 drapele mici dar și o cisternă pentru stropirea străzilor ²⁷

Cel mai important eveniment al anului 1931 a fost fără îndoială Congresul Ligii Culturale, care a avut loc la Focșani în zilele de 13 – 14 septembrie 1931. Cu această ocazie urma să se inaugureze un monument-bomă și două plăci comemorative care urmau să fie amplasate în punctele cele mai importante de pe vechiul hotar ²⁸. Prețul acestor lucrări se ridica la suma de 80.000 lei. Primăria orașului

²⁴ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 95 / 1931, f. 84.

²⁵ Idem, fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 39 / 1931, f. 78.

²⁶ *Ibidem*, f. 83.

²⁷ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 95 / 1931, f. 81.

²⁸ vezi detalii la Gheorghe Miron, *Aspecte privind activitatea Secției Focșani a Ligii Culturale*, în *Cronica Vrancei*, vol. VI, Editura Pallas, Focșani, 2006, p. 248 - 251.

Focșani urma să achite 50.000 lei iar restul de 30.000 erau plătiți de Secția Focșani a Ligii Culturale²⁹

Pentru realizarea grilajului bornei de hotar, Consiliul Comunal l-a angajat pe Gyula Schafarick, care a lucrat după planurile arhitectului Berindei și a fost recompensat cu suma de 8.000 lei³⁰

Costul celor patru stâlpi de piatră de Vratza care urmau să fie amplasați în jurul bornei de hotar și a placajului din marmura de Boticino care urma să fie montat în jurul soclului, s-a ridicat la suma de 9.100 lei, la care s-a adăugat plata manoperei, de 500 lei pe zi, pentru cel care efectua lucrarea³¹. Turnarea fundației pentru borna de hotar a mai scos de la bugetul Primăriei suma de 2.860 lei³². La aceste cheltuieli s-au adăugat și cei 9.000 lei plătiți pentru cele două felinare care urmau să fie ampasate lângă cele două plăci comemorative de la Banca Economia și de la Poștă³³

Pentru pavoazarea orașului cu ocazia marelui eveniment cultural, Primăria a comandat un număr de 60 stâlpi mari de brad dar și 60 de placarde; pentru manopera și vopsirea stâlpilor și placardelor în culorile naționale s-a plătit suma de 27.000 lei³⁴

Cel care s-a ocupat de decorarea orașului a fost arhitectul Jack Korner. După planurile sale, în tot orașul au fost amplasați stâlpi vopși tricolor dar și placarde și girlande. Câte doi stâlpi și câte o placardă au fost ampasate: la gară, la Prefectura, în piața de mașini, la Liceul de fete, la Liceul de băieți, la Azil, la Camera de Agricultură, pe strada dinspre Teatru dar și în fața Teatrului „*Maior Gheorghe Pastia*”. Piața Munteni a fost încadrată de stâlpi tricolori ; în centru a fost amplasată tribuna oficială dar și portretul lui Nicolae Iorga. Toate

²⁹ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 120 / 1931, f. 3.

³⁰ *Ibidem*, f. 16.

³¹ *Ibidem*, f. 19.

³² *Ibidem*, f. 26.

³³ *Ibidem*, f. 66.

³⁴ *Ibidem*, f. 22.

clădirire oficiale au fost decorate cu ghirlande de stejar și cu drapele tricolore³⁵.

Angajații Primăriei Focșani, ducând la îndeplinire planurile arhitectului orașului, au reușit să termine la timp toate acele lucrări care urmau să confere Focșaniului un aer sărbătoresc. Așadar, au fost finalizate lucrările de pe strada Ștefan cel Mare, s-a văruit și s-a vopsit Hala Munteni, s-au vopsit toate grilajele din oraș, străzile au fost nivelate iar trotuarele terminate³⁶.

La 2 septembrie 1931, primarul orașului Focșani scria șefului Ocolului Silvic Soveja, următoarele:

„În zilele de 13 și 14 septembrie 1931 va avea loc în orașul Focșani Congresul general al Ligii Culturale, cu care prilej se va inaugural monumentul „semn de hotar” între Moldova și Muntenia, ridicat în piața din fața Catedralei și mai multe edificii publice.

La aceste mari festivități vor participa și domnul Prim – Ministru, înalți demnitari și fruntași ai culturii românești din întreaga țară.

În vederea acestora, urmând a se decora mai multe instituții publice, piața Munteni și parte din străzile orașului, această Primărie are nevoie de urgență, până cel târziu 6 septembrie a. c. de 15 – 20 vagoane de crengi de brad.

Ținând seamă de importanța serbărilor ce vor avea caracter național vă rugăm să binevoiți a aproba și dispune ca Societatea „Tișița” să taie și să transporte cât mai urgent cantitatea de 15 – 20 vagoane crengi de brad pe adresa Primăriei”³⁷

La 13 septembrie 1931 Focșaniul îi primea pe cei 179 delegați veniți din 39 de județe ale țării, pentru a marca 40 de ani de la primul Congres al Ligii Culturale. În fruntea participanților se afla savantul

³⁵ *Ibidem*, dosar nr. 95 / 1931, f. 91.

³⁶ *Ibidem*, f. 91 verso.

³⁷ *Ibidem*, f. 93.

Nicolae Iorga în dubla sa calitate de prim – ministru și ministru al Instrucțiunii Publice și Cultelor³⁸.

Manifestările au debutat la ora 9.00 cu dezvelirea monumentului-bomă amplasat în Piața Munteni, pe vechiul hotar dintre Moldova și Muntenia. În discursul ținut cu această ocazie, primarul orașului Focșani, Ștefan Dimitriu³⁹ afirma următoarele: „... voi păstra și îngriji cu toată sfințenia acest monument care arată locul hotarului ce nu mai este, hotar care a stat ca o mustrare între fiii aceluiaș neam”⁴⁰. Seria cuvântărilor a fost continuată de prefectul județului Jean Stoenescu – Dunăre, care îl felicita pe marele savant Nicolae Iorga cu ocazia împlinirii celor 60 de ani de viață: „în numele pământenilor Putneni, dela plaiul Siretului până în Codrii Vrancei, omagiul lor de admirație și profundul lor devotament, rugându-vă să le primiți în dar de recunoștință”⁴¹.

În aceeași zi au fost dezvelite cele două plăci comemorative din bronz. Pe placa amplasată la Banca Economia stă scris: „Pe aici era odinioară hotarul dintre Moldova și Țara Românească. S-a așezat această placă pe locul unde a fost Vama la care a slujit și poetul Grigore Alexandrescu. 1931 Mai” Cea de-a doua placă, amplasată la Poșta Veche avea următoarea inscripție: „Aici a fost cel dintâiu hotar distrus pentru Unitatea Națională. 1931 Mai”⁴².

³⁸ Stelian Neagoe, *Istoria Guvernelor României de la începuturi – 1859 până în zilele noastre – 1995*, Editura Machiavelli, București, 1995, p. 101.

³⁹ Ștefan P. Dimitriu. Președinte al Comisiei Interimare între 31 mai 1931 – 11 iunie 1932. (Maria Dumitrescu, Horia Dumitrescu, *Primarii din Focșani între anii 1862 – 1937*, în *Cronica Vrancei*, vol. III, Coordonator: Horia Dumitrescu, Editura Pallas, Focșani, 2002, p. 221).

⁴⁰ Vezi detalii la Gheorghe Miron, *Aspecte privind activitatea Secției Focșani a Ligii Culturale*, în *Cronica Vrancei*, vol. VI, Coordonator Horia Dumitrescu, Editura Pallas, Focșani, 2006, p. 252.

⁴¹ *Ibidem*.

⁴² Cezar Cherciu, *Vrancea și Ținutul Putnei – o lume de altădată 1921 – 1945*, Editura Andrew, Focșani, 2005, p. 178.

Lucrările Congresului jubiliar s-au derulat timp de două zile în sala Teatrului „*Maior Gheorghe Pastia*” din Focșani, într-o atmosferă solemnă și în prezența unui public numeros.

Masa festivă pentru congresiști a fost oferită la Palatul de Justiție în seara zilei de 13 septembrie 1931. Pentru meniul select servit invitaților, Primăria a achitat domnului D. G. Constantinescu, patronul restaurantului „*La Melul Blând*” suma de 59.700 lei iar domnului C. Vlădescu, cel care a furnizat cei 270 litri de vin, suma de 3.240 lei ⁴³

Pe 14 septembrie 1931, în prezența dinstinșilor oaspeți a fost pusă piatra de fundament a Liceului de Fete, s-a inaugurat leagănul de copii „*Dr. M. Câmpeanu*”, a fost vizitat Liceul „*Unirea*” și au fost inaugurate două expoziții: una cu caracter etnografic și de artă plastică, găzduită în localul Prefecturii și o alta agro-viticolă organizată de Camera Județeană de Agricultură. În aceeași zi, participanții la Congres au poposit la Odobești, Mărășești, Mărăști și Soveja, ocazie cu care au admirat pitorescul județului și au rememorat istoria țării ⁴⁴

La 19 noiembrie 1931, Primăria orașului Focșani aducea la cunoștința publică următoarele:

„ *Înștiințare:*

Cu prilejul jubileului de 40 de ani al Ligii pentru unitatea culturală a tuturor românilor care a ținut Congresul general anual în orașul Focșani, Primăria a primit mulțumiri din partea domnului

Prim – Ministru Nicolae Iorga (Președintele Ligii Culturale) cum și din partea tuturor congresiștilor de felul prezentării orașului și cum au fost primiți și găzduiți de cetățeni.

Primăria la rândul ei transmite aceste mulțumiri tuturor cetățenilor, pentru entuziasta primire și tot concursul ce au dat.

⁴³ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 120 / 1931, f. 99.

⁴⁴ Cezar Cherciu, *op. cit.*, p. 179

Totodată aducem la cunoștința orașenilor că, cu ocazia acestui Congres și al serbărilor pentru inaugurarea monumentului semn de hotar, al noului liceu de fete și al leagănului de copii „Dr. M. Câmpeanu”, Primăria a cheltuit pentru:

Lucrările decorative ale orașului, masa dată la Palatul de Justiție, transportul excursionsiștilor la Mărășești, lei 88094.

Bradul și transportul până la Tișița – Mărășești s-a dat gratuit de Societatea „Tișița”

La acoperirea cheltuielilor arătate mai sus a contribuit și Prefectura Putna cu suma de lei 8000.

Actele justificative sunt la arhiva Primăriei, unde cetățenii pot lua cunoștință.

Cu toată recunoștința, în numele cetățenilor, aduc vii mulțumiri și persoanelor cari cu ocazia Congresului au donat cărți de o mare valoare ce au fost predate la Biblioteca Orașului, pentru care s-a adus mulțumire în parte tuturor donatorilor.

*Președintele Comisiei Interimare
Ștefan P. Dumitriu”⁴⁵*

Din calendarul Serbărilor Naționale nu putea lipsi ziua de naștere a regelui Carol al II-lea, care a fost marcată cu mare entuziasm în ziua de 16 Octombrie 1931. În toate bisericile județului Putna, s-au oficiat începând cu orele 11.00, servicii religioase pentru Suveranul României iar la Focșani, ziua s-a încheiat cu o retragere cu torțe a trupelor din Garnizoană⁴⁶

În numele locuitorilor județului Putna, prefectul Jean Stoenescu – Dunăre transmitea telegrafic Majestății Sale, următoarele gânduri:

„ Ziua de sărbătorire a 38 de ani pe care Majestatea Voastră îi împlinește astăzi, ne umple sufletele de cele mai curate și mai fericite speranțe, pe cari cu toții le îndreptăm în o caldă rugă către

⁴⁵ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 120 / 1931, f. 113.

⁴⁶ Idem, fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 39 / 1931, f. 95.

Dumnezeu, ca Atotputernicul să dăruiască mai departe Măriei Voastre, volnicia a mulți ani cu sănătate.

Către Majestatea Voastră, August Purtător al Destinelor Țarei, Luminat Urmaș al Înțelepților Înaintași, Marii Regi, cu smerită plecăciune deopotrivă toți pământenii Putnei, cei de pe șesul Siretului la o laltă cu acei de dincolo de codrii Vrancei și însufleșiți de respect și devotament, animați de iubirea sfântă cari leagă inimile noastre cu prețioase daruri sufletești, de mărinimia Majestății Voastre, despre cari podoabe, noi ne mândrim ca de cel mai scump giuvaer de nestimate, să înălțăm dornice urări cari pornesc din adâncul cuprins al inimilor noastre, ca Majestatea Voastră să domnească peste România Mare Întregită, ani mulți ce au a veni, ocărmuindu-i sorșirea cu uriașa Măriei Voastre sollicitudine, înzestrând-o astfel, ca binele, frumosul și virtutea să împodobească întregul așezământ de ordine și progres, către care tind năzuințele de strălucire în viitor ale Neamului Românesc.

Să trăiți Majestate!”⁴⁷

La data de 24 octombrie 1931, Ministerul de Interne trimitea în teritoriu o Telegramă, în vederea sărbătoririi zilei de naștere a reginei Maria, prin săvârșirea de servicii religioase în data de 29 Octombrie 1931, orele 11.00 ⁴⁸ Autoritățile putnene s-au conformat ordinelor primite de la București, iar locuitorii cu mic cu mare s-au strâns în biserici pentru a o onora pe Regina – Mamă ⁴⁹

La ceas aniversar, locuitorii județului Putna trimiteau Reginei, următoarea Telegramă:

*„Majestății Sale Regina Maria
Balcic*

Cu prilejul sărbătoririi zilei de naștere a Majestății Voastre, autoritățile și populația județului Putna vin cu cel mai profund respect să aducă Majestății Voastre sentimentele lor de

⁴⁷ *Ibidem*, f. 99.

⁴⁸ *Ibidem*, f. 101.

⁴⁹ *Ibidem*, f. 105.

devotament, rugând pe Atotputernicul să dăruiască Măriei Voastre mulți ani cu sănătate.

Să trăiți Majestate!

Prefectul Județului Putna

Jean Stoenescu – Dunăre”⁵⁰

O altă zi semnificativă pentru Regalitatea românească era ziua de 8 Noiembrie, sărbătoarea Sfinților Mihail și Gavril și ziua onomastică a Marelui Voevod de Alba – Iulia, Mihai.

La Focșani, această nouă Sărbătoare Regală a fost marcată printr-un serviciu religios festiv, intonat la Catedrala „Sfântul Ioan” începând cu orele 11.00, în prezența tuturor autorităților civile și militare⁵¹

După tradiție, prefectul județului Putna, expedia la 8 Noiembrie 1931, următoarea Telegramă cu destinația Castelul Pelișor:

„Măriei Sale Mare Voevod de Alba – Iulia

În această frumoasă zi, când Măria Voastră împreună cu Majestatea Sa Regele și cu întreaga Țară sărbătorește ziua numelui Măriei Voastre, autoritățile și populația din Putna aduc în fața altarului calde rugăciuni îndreptate lui Dumnezeu, ca prin cereasca lui putere să reverse lumină din lumina divină și cu inima curată și plină de iubire ne îndreptăm dorul nostru scump către Atotputernicul, ca prin mărinimia cerească să dăruiască Măriei Voastre mulți mulți ani cu sănătate și să fiți fericit pentru fericirea Neamului Românesc.

Țara își îndreaptă către Măria Voastră, crezul și nădejdea în destinul sfânt al României.

Să trăiți Măria Voastră!”⁵².

Ultimul moment solenn al anului 1931 s-a consumat la data de 11 noiembrie 1931, când în toată țara s-a sărbătorit Armistițiului de la Compiègne, din 11 noiembrie 1918, care anunța sfârșitul Primului

⁵⁰ *Ibidem*, f. 107.

⁵¹ *Ibidem*, f. 110.

⁵² *Ibidem*, f. 111.

Război Mondial. În județul Putna, clopotele bisericilor au bătut timp de un minut începând cu ora 11.00, invitând pe toți cetățenii să țină un moment de reculegere în memoria celor care s-au sacrificat pentru libertate și Unitate Națională ⁵³.

Nemulțumit de lipsa mai multor autorități civile din județ de la Solemnitățile Naționale, prefectul județului Putna, Jean Stoicescu – Dunăre trimitea la 5 ianuarie 1932 o serie de Adrese, pentru a preîntâmpina aceste neplăceri în anul ce tocmai începea. Printre cei sancționați în acest sens îi amintim pe: avocatul Statului, avocatul Județului, administratorul financiar al județului Putna, dirigintele

O. P. T. T., șeful Stației C. F. R. Focșani, șeful Ocolului Silvic Focșani, medicul primar al orașului Focșani, medicul primar al județului Putna, medicul veterinar al orașului Focșani, medicul veterinar al județului Putna, președintele Camerei de Comerț, președintele Corporației meseriașilor, directorul Liceului „Unirea”, directorul Școlii Comerciale, directorul Școlii Normale, directoarea Liceului de Fete, directorul Școlii Profesionale, directoarea Școlii Profesionale a Doamnelor, directoarea Orfelinatlui de Fete, chestorul Poliției orașului Focșani, președintele Camerei de Agricultură, inginerul județului Putna, revizorul școlar și șeful Vămii Focșani ⁵⁴

Manifestările dedicate zilei de 24 Ianuarie au început la Focșani încă din seara zilei de 23 ianuarie 1932, cu o șezătoare organizată în sala de festivități a Școlii Profesionale de Fete, din inițiativa Ligii Culturale, Secția Focșani. Cu această ocazie, profesorul Virgil Arbore a ținut o conferință de comemorare a marelui act al Unirii Principatelor ⁵⁵. Ceremoniile dedicate Micii Uniri au continuat în dimineața zilei de 24 Ianuarie 1932, la orele 9.00, cu serbarea școlară de la Liceul „Unirea” ⁵⁶. La ora 9.30, Biserica Romano – Catolică din Focșani a oficiat un serviciu divin și un Tedeum pentru

⁵³ *Ibidem*, f. 116.

⁵⁴ *Ibidem*, dosar nr. 83 / 1932, f. 5 – 5 verso.

⁵⁵ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 87 / 1932, f. 10.

⁵⁶ *Ibidem*, f. 12.

Țară și Rege, pentru ca la ora 11.00, oficialitățile civile și militare ale județului alături de simplii cetățeni, să asiste la serviciul religios festiv intonat la Catedrala „Sfântul Ioan”, de către protoereul județului Putna⁵⁷.

Pregătirile pentru Ziua Națională de 10 Mai au început de timpuriu și în orașul de pe Milcov. Pentru întocmirea programului Zilei Naționale, prefectul s-a consultat cu primarul orașului Focșani dar și cu: directorul Liceului „Unirea”, directorul Școlii Normale, directorul Școlii Comerciale, comandantul Garnizoanei Focșani, comandantul Cohortei de cercetași, directorul Societății demobilizaților „Mărășii” și cu reprezentantul Asociației ofițerilor în rezervă. Discuțiile au avut loc în localul Prefecturii la 5 mai 1932⁵⁸

Același prefect trimitea la 7 mai 1932, o Fonogramă către toți prim-pretorii și primarii comunelor urbane și rurale din județ, pentru a sărbători ziua de 10 Mai prin serviciu divin la orele 9.30, în prezența autorităților comunale și școlare⁵⁹

La aceeași dată, prefectul județului Putna trasa o serie de sarcini către Chestura orașului Focșani:

„1. Distribuirea invitațiilor sub luare de dovezi

2. Veți cerceta prin organele în subordine dacă comercianții și diferitele instituții au steaguri curate. Nu se admite să mai fie pavoazate steagurile decolorate și murdare sau de hârtie cum s-a observat în anii precedenți. Cei ce nu se vor conforma acestor dispoziții se vor da în judecată pe baza ordonanței Prefecturii no. 1550 din 22 aprilie 1931, trimisă acelei chesturi cu ordinul 1575 / 931

3. Toți ofițerii de poliție fără excepție de grad, vor îmbrăca uniforme în acea zi, ținuta de ceremonie singura admisă de lege în asemenea acțiuni

4. Veți lua măsuri de acord cu Comenduirea Pieței pentru facerea crochiului de arnjare a școalelor pe trotuarul străzilor unde

⁵⁷ Ibidem, f. 11.

⁵⁸ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 83 / 1932, f. 19.

⁵⁹ Ibidem, f. 21.

are loc defilarea și veți pune multă stăruință pentru menținerea ordinii la tribuna publică, veți posta un ofițer de poliție și sergenți suficienți nepermițând accesul în tribună decât persoanelor oficiale

*Despre luarea acestor măsuri veți raporta punct cu punct în dimineața zilei de 9 mai a. c.”*⁶⁰

Seriozitatea cu care autoritățile putnene au înțeles să trateze aceste Sărbători Naționale este evidentă. Așadar, ziua de 10 Mai 1932, a decurs fără incidente, conform programului stabilit, din care nu au lipsit: Tedeumul de la Catedrala „Sfântul Ioan” de la ora 9.30, revista trupelor din Garnizoana Focșani, defilarea, recepția oferită de prefect la Palatul Administrativ și nici muzica Regimentului 10 Infanterie, care a încântat auditoriul strâns în Grădina Publică între orele 16 – 17.30; seara s-a încheiat cu deja tradiționala retragere cu torțe, organizată de Garnizoana Focșani la orele 20.30⁶¹

Cu ocazia Zilei Naționale au fost trimise Telegramme de felicitare atât lui Nicolae Iorga, președintele Consiliului de Miniștri cât și ministrului de Interne și Regelui. În Telegrama expediată lui Carol al II – lea, prefectul Stoenescu – Dunăre transmitea cele mai sincere gânduri și profundul devotament al putnenilor către Suveranul lor:

„În această zi de Zece Maiu făclie veșnic luminătoare a trecutului încadrat de fapte mărețe, după ce s-a oficiat Tedeumul la Catedrală și în urma revistei impunătoare a Diviziei a VI – a, am primit la Palatul Administrativ în numele Guvernului, respectuoase omagii, felicitări și sentimente de profund devotament adresate Majestății Voastre din partea dregătorilor judecătorești, din partea armatei, a parlamentarilor, a șefilor administrativi, a clerului, a învățământului și a delegațiilor cetățenești.

Spre Atotputernicul își îndreaptă poporul din Putna calde rugăciuni și-L imploră ca să dăruiască Majestății Voastre, măreț urmaș al Voevodatelor străbune și al marilor Regi Carol I și

⁶⁰ Ibidem, f. 22.

⁶¹ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 87 / 1932, f. 22.

Ferdinand I, o domnie lungă, liniștită, plină de fapte mari dela al căror sens luminat și împodobit de idealul Neamului, să urmeze pentru viitorime crezul divin în o Românie Mare, puternică, înstărită și stăpână pe destinul ei.

Majestate, cuprins de înțelesul curat al acestor sentimente și pătruns de o neșărmurită supunere, vin cu adânc respect și cu devotament să aduc Majestății Voastre neclintita mea credință și profundul meu atașament pe cari cu sfântă smerenie le închin către Majestatea Voastră și întreaga Dinastie.

Să trăiți Majestate!

Să trăiască Măria Sa Mihai, Mare Voevod de Alba – Iulia!

Trăiască Dinastia!

Trăiască falnica și glorioasa Armată Română, pavază neclintită a Țării care sărbătorește în această mare zi mare ca și totdeauna, legământul sfânt și indisolubil către Majestatea Voastră Augustă!”⁶².

La data del iunie 1932 Ministrul de Interne trimitea tuturor prefecturilor din țară următoarea Telegramă:

„Ziua de 8 Iunie, aniversarea suirei pe tron a Majestății Sale Regele Carol al II - lea fiind declarată sărbătoare națională, se va oficia un serviciu religios în capitala județului la orele 9, în prezența autorităților civile și militare. În această zi toate autoritățile școlare și magazinele vor fi închise iar seara vor avea loc iluminatii și muzica militară va cânta pe piața publică”⁶³

Telegrama de mai sus venea ca urmare a publicării în Monitorul Oficial nr. 125 din 1 iunie 1932, a deciziei potrivit căreia aniversarea suirii pe tron a lui Carol al II – lea era declarată Sărbătoare Națională și urma să fie marcată după tipicul acestor zile⁶⁴.

Conformându-se ordinelor venite de la București, autoritățile putnene au sărbătorit ziua de 8 Iunie 1932 prin serviciu religios oficiat

⁶² Idem, fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 83 / 1932, f. 31 – 31 verso.

⁶³ Ibidem, f. 49 – 50.

⁶⁴ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 87 / 1932, f. 59.

la Catedrala „Sfântul Ioan” din Focșani, urmat la orele 17.00 de recitalul de muzică militară susținut în Grădina Publică de Regimentul Putna no. 10 ⁶⁵ Ziua de sărbătoare a fost încununată de retragerea cu torțe, muzică și gomiști, organizată de Garnizoana Focșani. Costul cumulativ al torțelor necesare retragerilor din seara zilei de 10 Mai și 8 Iunie 1932, s-a ridicat la suma de 4680 lei, bani alocați de Primăria orașului Focșani pentru asemenea momente solemne ⁶⁶

Mesajul putnenilor pentru Suveranul lor a fost transmis încă din data de 7 iunie 1932, de către prefectul Stoescu – Dunăre:

„Solemnă sărbătoare națională a înscălmării Majestății Voastre pe tronul Țării, ca falnic urmaș al Voevozilor și Marilor Regi a înviorat prin fâșii luminoase de credință, de profund devotament și de smerită supunere către Augusta Voastră Majestate, autoritățile și locuitorii acestui județ, cari prin calde rugăciuni către Dumnezeu, urează Majestății Voastre ani mulți cu sănătate în care să se cuprindă o domnie lungă și rodnică în șapte mari.

Cu adâncă supunere, rog respectuos pe Majestatea Voastră să binevoiască a primi expresiunea sentimentelor mele de neclintit devotament și de statornică supunere pe cari deapănarea le închin Majestății Voastre.

Să trăiți Majestate!

Să trăiască Măria Sa Mihai Marele Voevod de Alba – Iulia!

Să trăiască Familia Regală!” ⁶⁷

Pentru gândurile sincere transmise cu ocazia zilei de 8 Iunie 1932, regele Carol al II-lea le mulțumea putnenilor la data de 10 iunie, prin intermediul secretarului său particular, Constantin Dumitrescu ⁶⁸.

„Ziua Eroilor” celebrată pe 9 Iunie 1932, doar la o zi distanță de serbarea suirii pe tron a regelui Carol al II-lea, a oferit tuturor celor

⁶⁵ Ibidem, f. 71.

⁶⁶ Ibidem, f. 50.

⁶⁷ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 83 / 1932, f. 60.

⁶⁸ Ibidem, f. 62.

prezenți, prilejul de a asista la ceremonii solemne, organizate de Prefectura județului Putna și Divizia a VI –a.

Programul „Zilei Eroilor” adus la cunoștința publicului, dezvăluia punct cu punct derularea festivităților. Ziua începea cu serviciul religios festiv oficiat la ora 9.00 în fața Catedralei „Sfântul Ioan” de către întreg clerul prezent; la orele 9.30 erau programate două minute de reculegere pentru toată populația, în semn de respect pentru Eroii căzuți la datorie. Al doilea punct din program era reprezentat de procesiunile la Cimitirele Eroilor; la procesiuni luau parte reprezentanții clerului, autoritățile, școlile împreună cu corpul didactic, armata dar și un numeros public. Cele patru grupuri formate urmau să ajungă: la Cimitirul Nordic, la Cimitirul Eroilor de la Regimentul 10 Dorobanți Putna, la Cimitirul Eroilor „Sfântul Mina” dar și la Cimitirul Israelit. Odată ajunși în cimitire participanții la procesiuni aveau ocazia să asiste la un scurt serviciu religios urmat de cuvântări și depuneri de coroane la morminte. Din programul zilei nu lipsea serbarea-culturală organizată între orele 17 – 19.30 la Teatrul „Măior Gheorghe Pastia”, urmată de retragerea cu torțe și de concertul de muzică militară din Grădina Publică ⁶⁹

Pentru cele necesare ofierii parastasului de „Ziua Eroilor”, Primăria orașului Focșani a achitat furnizorilor următoarele facturi: 1.060 lei pentru colaci, colivă și vin, 480 lei pentru șase kilograme de lumânări, 100 grame smirnă și 500 grame de tămâie și 600 lei pentru 100 kilograme de pâine neagră care a fost împărțită săracilor la cimitire ⁷⁰

O nouă comemorare importantă a avut loc la data de 9 Iulie 1932, când se împlineau cinci ani de la trecerea în neființă a gloriosului rege Ferdinand I. Cu această ocazie, toate autoritățile civile și militare ale județului Putna s-au strâns la Catedrala „Sfântul Ioan” pentru a lua parte la serviciul divin oficiat de la orele 11.00 în

⁶⁹ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 87 / 1932, f. 73.

⁷⁰ *Ibidem*, f. 88 – 90.

memoria defunctului Rege al României ⁷¹ Pentru parastasul oficiat cu această ocazie, Primăria orașului Focșani a achiziționat: un parastas de 12 kilograme, o colivă de opt kilograme, două kilograme de lumânări, 100 grame de smirnă, 100 grame de tămâie și un litru de vin; costul acestora s-a ridicat la suma de 1033,5 lei ⁷²

Servicii religioase festive au fost organizate în toate bisericile județului Putna atât pe 22 Iulie și 29 Octombrie 1932, cu ocazia onomasticii și zilei de naștere a reginei Maria, pe 16 Octombrie 1932, pentru a celebra ziua de naștere a regelui Carol al II-lea, dar și pe 8 Noiembrie 1932, pentru marcarea zilei onomastice a Marelui Voevod de Alba – Iulia, Mihai.

Din calendarul zilelor festive nu a lipsit comemorarea luptelor de la Mărășești din 6 August 1932, organizată ca și în alte ocazii cu sprijinul Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române. Pe lângă Tedeumul oficiat cu această ocazie la Mausoleul Eroilor din Mărășești, au fost rostite cuvântări, s-a organizat o defilare și s-au împărțit celor nevoiași, colaci și colivă ⁷³

O comemorare specială a avut loc pe data de 29 Octombrie 1932, cu ocazia împlinirii a 500 de ani de la trecerea în neființă a domnitorului Alexandru cel Bun. Dincolo de serviciul religios oficiat la Catedrala „Sfântul Ioan” din Focșani, Primăria a comandat pentru această ocazie un parastas de 10 kilograme, o colivă mare, smirnă și lumânări, în valoare totală de 948 lei ⁷⁴

Ultimul moment festiv al anului 1932 a fost dedicat unei personalități marcante a învățământului românesc. Astfel, la data de 18 Decembrie 1932, din inițiativa Federației Corpului Didactic din județul Putna, s-a oficiat la Catedrala „Sfântul Ioan” din Focșani un parastas pentru marele Spiru Haret, de la a cărui trecere în neființă se împlineau 10 ani. Ceremoniile dedicate lui Haret au culminat cu un

⁷¹ *Ibidem*, f. 96.

⁷² *Ibidem*, f. 95.

⁷³ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 83 / 1932, f. 74.

⁷⁴ *Idem*, fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 87 / 1932, f. 117.

festival organizat la Teatrul „*Maior Gheorghe Paștia*” de la orele 15.30, la care au fost invitate toate oficialitățile județului ⁷⁵

Ceremoniile dedicate Unirii Principatelor din 24 Ianuarie 1933, au marcat debutul noului an sub aspectul Seburilor Naționale. Pentru ca ziua de sărbătoare să se desfășoare fără nici un incident, Garnizoana Focșani solicita Primăriei orașului Focșani la data de 18 ianuarie 1933, să se ocupe de ridicarea zăpezii din fața Catedralei „*Sfântul Ioan*” și a Primăriei; în aceeași Adresă se menționa ca în locurile anterior precizate, să se aplice un strat de zgură sau rumeguș ⁷⁶.

Ziua Națională de 10 Mai 1933 a fost marcată în întreg județul Putna după toate canoanele marilor Sărbători Naționale. Din Telegrama adresată cu acest prilej regelui Carol al II-lea de către prefectul județului Ioan P. Ioan, aflăm cum au decurs ceremoniile atât în Focșani cât și în celelalte localități:

„În județul Putna, martor al marei epopee pentru împlinirea sfintelor năzuinți naționale, populația și autoritățile au sărbătorit marea zi de zece Maiu, cu toată însuflețirea.

La reședință, în orașul celor dintâi sforțări pentru credința biruitoare a Unirii, după serviciul religios, revista și defilarea falnicelor trupe ale Diviziei a VI – a, ne-am întrunit pentru recepție la Palatul Administrativ, unde ca reprezentant al Guvernului am avut onoarea a primi din partea autorităților judecătorești, a oștirii, clerului, dregătorilor publici și reprezentanților diferitelor grupuri de: breaslă, culturale și religioase, încredințarea celor mai bune sentimente de profund respect, credință și devotament ce păstrează Majestăți Voastre.

Făcându-mă ecoul acestor simțăminte, îmi permit respectuos a le exprima Majestăți Voastre, în numele lor și ale cetățenilor acestui județ.

⁷⁵ *Ibidem*, f. 124.

⁷⁶ *Ibidem*, dosar nr. 80 / 1933, f. 7.

Rog pe Dumnezeu să vă dăruiască mulți și mulți ani fericiți pentru propășirea scumpei noastre Țări și Neamului Românesc.

Să trăiți Majestate!

Să trăiască Măria Sa Marele Voevod Mihai, mândria și nădejdea zilelor de mâine!

Să trăiască întreaga Dinastie!”⁷⁷

La data de 11 mai 1933, Regele mulțimea tuturor putnenilor prin intermediul secretarului său particular, Constantin Dumitrescu:

„Majestatea Sa Regele a binevoit a mă autoriza să vă transmit viile sale mulțumiri pentru frumoasele urări exprimate de dumnevoastră cu prilejul zilei de 10 Mai din partea autorităților eclesiastice, civile și militare precum și a populației județului”⁷⁸.

„Ziua Eroilor”, celebrată ca în fiecare an cu ocazia sărbătorii creștine a Înălțării Domnului s-a desfășurat și în anul 1933 după toate regulile transmise de Ministerul de Interne.

Comemorarea Eroilor din ziua de 25 Mai 1933, a debutat la Focșani prin Tedeumuri săvârșite atât la Biserica Romano – Catolică din Focșani cât și la Templul Coral, de la orele 8.00 ale dimineții, urmate la ora 9.30 de serviciul religios festiv oficiat de întreg clerul la Catedrala „*Sfântul Ioan*” Din programul zilei nu au lipsit: momentele de reculegere, apelul ostașilor putneni morți pe câmpul de onoare, procesiunile la Cimitirele Eroilor, cuvântările ocazionale, depunerea de flori pe morminte și nici serbarea culturală găzduită de Teatrul „*Maior Gheorghe Pastia*” de la ora 16.30. Seara, focșănenii participanți la eveniment au putut admira retragerea cu torțe organizată de ostașii din Garnizoana Focșani și s-au delectat cu muzica militară interpretată de fanfara Regimentului 10 Dorobanți Putna⁷⁹

Și la Mărășești „*Ziua Eroilor*” a fost marcată cu solemnitate. În acest sens, primarul orașului Mărășești solicita încă de la 15 mai

⁷⁷ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 77 / 1933, f. 15.

⁷⁸ *Ibidem*, f. 31.

⁷⁹ *Ibidem*, f. 40.

1933 sprijinul Prefectului pentru prezența la comemorări a unei companii cu muzică din cadrul Garnizoanei Focșani, dar și pentru obținerea unei reduceri de 50 % la C.F.R., pentru toți cetățenii care vor dori să ia parte la festivități ⁸⁰

Ziua de 8 Iunie 1933, aniversarea suirii pe tron a regelui Carol al II-lea, declarată Sărbătoare Națională, s-a celebrat la Focșani printr-un serviciu religios intonat la orele 9.00 la Catedrala „Sfântul Ioan”, în prezența tuturor autorităților civile și militare ale județului. Seara, într-un oraș iluminat feeric, locuitorii au asistat la retragerea cu torțe organizată de Garnizoana Focșani și la tradiționalul concert de muzică militară din Grădina Publică ⁸¹ La aceeași dată, pleca spre București următoarea Telegramă de felicitare semnată de prefectul Ioan P. Ioan:

„Cu prilejul celei de- a treia aniversare de la ridicarea pe tron a Majestății Voastre, cu onoare vă rog să primiți în numele autorităților și populației din județul Putna, omagiul de profund respect, supunere și credință.

Să trăiți mulți ani Majestate!

Să trăiască Măria Sa Marele Voevod Mihai!

Să trăiască întreaga Dinastie! ” ⁸²

Luna iulie a anului 1933 a stat sub semnul a două momente importante din viața Familiei Regale a României. La 8 Iulie, românii din toate colțurile țării l-au comemorat pe defunctul rege Ferdinand I, de la a cărui trecere la cele veșnice se împlineau șase ani. La Focșani, toate autoritățile civile și militare au onorat momentul, participând la parastasul oficiat la Catedrala „Sfântul Ioan”, de la ora 11.00 ⁸³ Aceeași Catedrală a fost neîncăpătoare și pe 22 Iulie 1933, când s-a oficiat un serviciu religios în cinstea zilei onomastice a reginei Maria ⁸⁴.

⁸⁰ *Ibidem*, f. 43.

⁸¹ *Ibidem*, f. 51.

⁸² *Ibidem*, f. 56.

⁸³ *Ibidem*, f. 58.

⁸⁴ *Ibidem*, f. 62.

Cel mai așteptat moment festiv al anului 1933, a fost cu siguranță comemorarea luptelor de la Mărășești din 6 August. Desi acest eveniment intrase de mult în rândul marilor Serbări Naționale, ziua de 6 August 1933 a avut o conotație deosebită datorită prezenței la festivități a regelui Carol al II-lea.

Prefectura județului Putna a coordonat cu succes întreaga organizare a manifestărilor. Astfel, la 28 iulie 1933, prefectul județului Putna trimitea următoarea Adresă primarilor din localitățile: Făurei, Crucea de Sus, Crucea de Jos, Străoane de Sus, Străoane de Jos, Satu – Nou, Răcoasa, Mărăști, Câmpuri, Soveja, Panciu și Mărășești:

„În ziua de 6 August a. c. Majestatea Sa Regele va vizita Mărășeștii și Mărăștii pentru a le decora.

Vă invit ca imediat să scoateți la lucru pentru amenajarea șoselelor principale, prestatorii care nu au eșit încă până astăzi în contul celor 2 zile stabilite conform legii.

Județul a lucrat cum știți cu toți, complecțați această muncă a noastră, ridicându-vă pământul de pe șosea, ce-a fost aruncat din șanțuri și punând pietriș pe locurile cari nu e pus încă.

Veți îngriji de curățenia desăvârșită.

Vă vom face răspunzători de orice obstacol s-ar ivi și cari ar trebui evitat chiar pentru circulațiunea zilnică obicinuită.

Tot personalul administrativ și jandarmii vor lucra și vor ajuta pentru îndreptarea șoselelor din sat și comună.

Pentru alte măsuri, vă vom comunica ulterior”⁸⁵.

La data de 30 iulie 1933, prefectul județului Putna, Ioan P. Ioan dădea asigurări către Ministerul de Interne de la București, că până la data festivităților, întreg județul va fi pregătit să-și întâmpine Suveranul. În această Adresă confidențială, prefectul transmitea că se va îngriji de: finalizarea la timp a șoselei Mărășești – Mărăști, de pavoazarea localităților de pe o rază de 60 kilometri, de închirierea a 10 automobile pentru transportul invitaților oficiali la

⁸⁵ Ibidem, f. 64.

locul ceremoniilor, de transportul dus - întors a 300 de soldați și 35 ofițeri la Mărăști, de masa invitaților precum și de realizarea a două peme pentru decorații ⁸⁶

Pentru informarea cetățenilor despre ceremoniile solemne din data de 6 August 1933, prefectul publica și afișa în tot județul următoarea înștiințare:

„Iubiți cetățeni

Majestatea Sa Regele vizitează în ziua de Duminică 6 August a. c. localitățile istorice Mărăști și Mărășești, pentru a le decora.

Drumul Mărășești – Mărăști se va face între orele 7 – 9 a. m. iar reîntoarcerea între orele

11 -13, pe ruta Tișița – Satu Nou – Panciu – Crucea – Străoane – Varnița – Răcoasa.

Rugăm populațiunea, în afară de curățenia desăvârșită dinaintea curților, să împodobească casele cu tot ce au mai frumos și a participa în număr cât mai mare la Mărășești sau Mărăști, sau formând grupuri în satele pe unde trece, să primească cortegiul cu urări.

Aducem la cunoștință că pentru ziua de 5 și 6 August, circulațiunea pe acest drum se va face numai pentru cei cari merg la serbare, astfel că rugăm populațiunea a nu mai face transporturi de mărfuri și produse cu începere de sâmbătă, ora 13 și până duminică la ora 14.

Să ne străduim cu toții ca serbarea să reușească în mod deplin, pentru prinosul de recunoștință și dragoste ce datorăm Majestății Sale și pentru cinstirea județului nostru” ⁸⁷

La 31 iulie 1933 prefectul județului Putna solicita primarilor din Mărăști și Mărășești să ia toate măsurile pentru pavoazarea localităților, pentru întâmpinarea oaspeților oficiali cu pâine și sare, să

⁸⁶ Ibidem, f. 66.

⁸⁷ Ibidem, f. 75.

pregătească discursuri de bun venit de maxim o pagină și să asigure încartiruirea soldaților și ofițerilor care formează garda drapelurilor ⁸⁸

O altă Adresă era expediată la aceeași dată către Inspectoratul Școlar al județului Putna. Potrivit solicitărilor prefectului, acesta urma să se ocupe de organizarea unor grupuri de elevi, care să iasă în întâmpinarea Cortegiului Regal cu flori și drapele ⁸⁹

Confirmarea oficială a participării regelui Carol al II-lea la manifestările de la Mărăști și Mărășești a fost primită la 1 august 1933, printr-un Ordin telegrafic cifrat trimis de Inspectoratul Regional de Poliție București. Potrivit acestuia, Regele urma să plece spre Mărășești cu Trenul Regal la data de 5 august iar la Mărăști era posibil să se deplaseze cu automobilul ⁹⁰

Din păcate, o altă Adresă a Diviziei a VI – a, sosită la Prefectura județului Putna pe 2 august 1933, comunica suspendarea ceremoniilor de la Mărăști din 6 August 1933, urmând ca manifestările să se desfășoare doar la Mărășești ⁹¹.

Festivitățile comemorative de la Mărășești din 6 August 1933 au debutat la orele 9.00, în fața Mausoleului din localitate, cu intonarea unui serviciu religios. Programul zilei a fost completat de: defilări, vizitarea locului luptelor din Primul Război Mondial, oficierea de parastase dar și de rostirea de discursuri ocazionale ⁹². Pe toată durata serbărilor, cerul Mărășeștiului a fost survolat de mai multe avioane, printre care și avioneta Putna ⁹³. Pe lângă distinșii oaspeți de la București, în frunte cu regele Carol al II-lea, la Mărășești au fost prezenți prefecții județelor Tecuci, Râmnicu – Sărat și Bacău ⁹⁴

⁸⁸ *Ibidem*, f. 70.

⁸⁹ *Ibidem*, f. 71.

⁹⁰ *Ibidem*, f. 92.

⁹¹ *Ibidem*, f. 87.

⁹² *Ibidem*, f. 94.

⁹³ *Ibidem*, f. 95.

⁹⁴ *Ibidem*, f. 67.

La 16 Octombrie 1933, putnenii și-au dovedit încă o dată devotamentul și prețuirea față de Suveranul lor, participând în număr mare la serviciul religios intonat în fiecare biserică a județului în cinstea zilei sale de naștere ⁹⁵. După același tipic au fost sărbătorite și ziua de naștere a reginei Maria, la data de 29 Octombrie 1933, precum și onomastica Marelui Voevod de Alba – Iulia, Mihai, pe 8 Noiembrie 1933.

Ultimele luni ale anului 1933 au adus vești triste atât pentru comunitatea putneană cât și pentru întreaga societate românească.

La data de 28 octombrie 1933 a trecut la cele veșnice, Iorgu G. Poienaru ⁹⁶, fost primar și consilier comunal al orașului Focșani, care a deservit timp de 40 de ani interesele obștei focșănene ⁹⁷. La înmormântarea care a avut loc la Cimitirul „Sfânta Vineri” din București, la data de 31 octombrie 1933, edilii orașului Focșani au depus o coroană de flori în valoare de 1000 lei ⁹⁸.

În semn de prețuire pentru marele dispărut, la data de 5 noiembrie 1933, s-a oficiat un parastas la Catedrala „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul” din Focșani ⁹⁹ iar la orele 12.00, clopotele tuturor bisericilor din oraș au răsunat cu jale ¹⁰⁰.

Pe 29 decembrie 1933 societatea românească a fost zguduită de vestea asasinării primului – ministru Ion Gh. Duca ¹⁰¹ de către

⁹⁵ *Ibidem*, f. 111.

⁹⁶ **Iorgu G. Poienaru**. Primar al orașului Focșani (29 aprilie 1901 – 22 decembrie 1904, 1 octombrie 1907 – 5 ianuarie 1911) și președinte al Comisiei Interimare (19 februarie – 28 aprilie 1901, 28 ianuarie 1919 – 1 februarie 1920 și 22 ianuarie 1922 – 19 aprilie 1926). [Maria Dumitrecu, Horia Dumitrescu, *op. cit.*, p. 225].

⁹⁷ Cezar Cherciu, *op. cit.*, p. 206.

⁹⁸ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 80 / 1933, f. 113.

⁹⁹ *Ibidem*, f. 114.

¹⁰⁰ *Ibidem*, f. 118.

¹⁰¹ **Ion Gh. Duca** (26 decembrie 1879, București – 29 decembrie 1933, Sinaia). Publicist și om politic; președinte al PNL (28 decembrie 1930 – 29 decembrie 1933); președinte al Consiliului de Miniștri (14 noiembrie 1933 –

legionari, pe peronul gării din Sinaia. Acest fapt odios venea ca o replică a deciziei Consiliului de Miniștri din 9 decembrie 1933, privind dizolvarea Gărzii de Fier¹⁰²

29 decembrie 1933). Licențiat al Facultății de Drept din Paris (1902), doctor în drept și științe politice (1902). Colaborează la cotidianul „Universul” (1899 – 1914) și „Viața Românească” (1906 – 1913), în paginile cărora scrie articole privind viața politică internațională. Contribuie la apariția oficiosului PNL, „Viitorul” (1907) și a revistei „Democrația” (1913), publicație teoretică și social – politică a cercului de studii al PNL. După terminarea studiilor intră în magistratură ca judecător la Râmnicu – Vâlcea (1902 – 1903), apoi este desemnat director al Casei Centrale a Cooperației și subdirector general al Creditului Agricol și al Casei Centrale a Băncilor Populare. Membru al PNL din 1907, este ales deputat de Fălciu, remarcându-se în dezbaterile parlamentare în problema modificării Legii învoielilor agricole. Se evidențiază printre cei mai importanți lideri politici ai țării, cu o contribuție personală politico – diplomatică la înfăptuirea Marii Uniri, realizarea reformelor agrară și electorală, adoptarea Constituției din 1923. A ocupat mai multe funcții ministeriale importante: ministru al Instrucțiunii și Cultelor (4 ianuarie 1914 – 26 ianuarie 1918; 29 noiembrie – 12 decembrie 1918), al Agriculturii și Domeniilor (12 decembrie 1918 - 12 septembrie 1919), al Afacerilor Străine (19 ianuarie 1922 - 27 martie 1926) și al Internelor (22 iunie – 3 noiembrie 1928). Sfeinic și apropiat al lui Ion I. C. Brătianu și al regelui Ferdinand, se pronunță împotriva venirii principelui Carol pe tron. Ales președinte al PNL după moartea lui Vintilă Brătianu (1930), se impune prin popularitatea și calitățile sale de om politic. La 14 noiembrie 1933 este numit în fruntea Guvernului iar la 9 decembrie 1933 interzice activitatea partidului Garda de Fier, fapt ce i-a adus moartea. Pe 29 decembrie 1933 este asasinat pe peronul gării din Sinaia de un comando format din trei legionarii „Nicadorii”. Pe 2 ianuarie 1934 i-au fost organizate funeralii naționale. Contemporanii i-au admirat harul oratoric, talentul literar și gazetăresc, inteligența scriitoare și educația. Între scrierile sale se numără: „Politica noastră externă” (1913), „I. C. Brătianu și chestiunea agrară” (1921), „Ion. C. Brătianu” (1932), „Portrete și amintiri” (1932), „Doctrina liberală”, „PNL și situația țării” (1932), „D. A. Sturdza” (1933), „Memorii, 1914 – 1919” (1992 – 1994). [Stan Stoica (coord.), *Dicționar Biografic de Istorie a României*, Editura Meronia, București, 2008, p. 189 - 190].

¹⁰² Ioan Scurtu, *Monarhia în România 1866 – 1947*, Editura Danubius, București, 1991, p. 104.

În seara zilei de 29 decembrie 1933, Ministerul de Interne trimitea următoarea Telegramă către toate prefecturile din țară:

*„Astăzi, la ora 22, primul – ministru I. Gh. Duca a fost asasinat cu patru focuri de revolver pe peronul gării Sinaia de studentul Nicu Constantinescu de la Academia Comercială însoțit de alți trei studenți. Luați toate măsurile de ordine, pază și siguranță”*¹⁰³

La data de 30 decembrie 1933, prefectul județului Putna trimitea următoarea Fonogramă către primăriile urbane din județ:

*„Până la înmormântarea fostului Prim Ministru, I. Gh. Duca, asasinat în gara Sinaia în seara de 29 Decembrie, vă rog ca pe frontispiciul tuturor autorităților din acel oraș să se arboreze steagul negru și steagul național”*¹⁰⁴.

La aceeași dată, pleca din Focșani o Telegramă de condoleanță pentru văduva marelui dispărut, semnată în numele cetățenilor de prefectul județului.

*„În numele județului Putna vă exprimăm cele mai îndurerate condoleanțe pentru pierderea ilustrului dumneavoastră soț. Conștienți de ireparabilul dezastru ce ȧra încearcă prin dispariția celui mai bun fiu al ei, rugăm pe Dumnezeu să ajute scumpa noastră patrie în aceste momente de grea încercare”*¹⁰⁵

O altă Telegramă expediată de Ministerul de Interne la 31 decembrie 1933, oferea detalii despre funerariile naționale ale fostului prim – ministru:

„În ziua de marți, 2 Ianuarie, ora 14, se va oficia la biserică ceremonia funeabră pentru Ion Gh. Duca, primul – ministru al țării. stop. veți lua măsuri ca la acea oră la toate bisericile din județ să se officieze serviciul divin în prezența tuturor autorităților școlare și a cât mai mulți săteni. stop. la aceste servicii, preoții sau învățătorii vor

¹⁰³ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 122 / 1933, f. 15.

¹⁰⁴ *Ibidem*, f. 1.

¹⁰⁵ *Ibidem*, f. 4.

*arăta printr-o cuvântare care a fost persoana lui I. Gh. Duca, precum și imensele servicii aduse de el țării și neamului. stop. la reședințele județelor, la acea oră, în prezența dumneavoastră și a tuturor autorităților civile și militare, școlare, asociații, etc., se va oficia de asemenea serviciu divin, ținându-se cuvântări ”*¹⁰⁶

În ziua de 2 Ianuarie 1934, atât la Focșani cât și în toate localitățile județului Putna, serviciile publice au fost suspendate, locurile de petrecere au fost închise iar la orele 14.00, cetățenii s-au reunit în biserici pentru asista la serviciul religios funebru oficiat pentru odihna sufletului marelui bărbat de stat, Ion Gh. Duca¹⁰⁷

Marcat de fulgerătoarea dispariție a prim – ministrului, prefectul județului Putna, G. Gavrilu, lansa la data de 3 ianuarie 1934, următoarea Publicație:

„Cetățeni!

Sfășiat de durere, un neam întreg a trăit sbuciumul sufletesc al acestor zile triste, trebuind să ducă la locul de veci pe Marele Ioan Gh. Duca, sacrificat pentru binele Patriei.

Cu moartea acestuia, Țara pierde pe cel mai bun fiu al ei în care-și pusese toată încrederea s-o salveze în aceste zile de mare primejdie.

Cu prilejul ceremonialului religios al înmormântării fostului Prim – Ministru, am constatat că în tot județul au participat la această solemnitate tristă, plină de jale, mii de oameni, înfierând cu ultima hotărâre și indignare fapta criminală a odiosului asasin.

În această solidaritate a oamenilor de bine și buni Români, găsim alinarea suferințelor noastre din ceasul acesta și cheazășia cea mai bună că acțiunea noastră va găsi sprijinul necesar în opinia publică, ca astfel, umăr lângă umăr ca-n vremurile grele, cu toți la olaltă, să doborâm orice încercare de sdruncinare a rânduelilor în stat.

¹⁰⁶ Ibidem, f. 9 – 10.

¹⁰⁷ Ibidem, f. 11.

Aduc mulțumirile cele mai calde, autorităților, tuturor partidelor, societăților de luptători, asociațiilor profesionale, Ligii Culturale, organizațiilor de tot felul și mai ales marelui public, care a participat în număr așa de însemnat la trista solemnitate a serviciului religios oficial în tot județul.

Orașul și județul Unirii Principatelor și-a jertfei pentru Unirea Tuturor Românilor, va fi la înălțime și în aceste clipe covârșitor de grele ale vieții noastre istorice.

Focșănenii și putnenii inspirându-se din pildele vrednice ale înaintașilor lor, vor activa cu toată puterea la stărpirea răului care trebuie zăgăzuit cu ultima energie”¹⁰⁸

Auspiciile nefaste sub care a început anul 1934 nu i-au împiedicat pe românii de pretutindeni să sărbătorească la 24 Ianuarie, Unirea Principatelor. La Focșani dar și în întreg județul momentul a fost marcat prin ceremonii religioase dar și prin serbări școlare¹⁰⁹

La data de 19 februarie 1934 înceta din viață regele Belgiei, Albert I, motiv pentru care Guvernul României a decretat doliu național. În perioada 19 – 22 februarie, toate edificiile publice din țară au arborat în bemă, drapelele României și Belgiei. Pe 22 februarie 1934, cu ocazia funerariilor, serviciile publice și cursurile școlilor au fost suspendate iar în biserici au fost oficiate servicii religioase¹¹⁰

În ciuda tragediilor la care țara noastră a fost părtașă în ultimele luni, ceremoniile dedicate Zilei Naționale de 10 Mai 1934, au readus bucuria în sufletele multor români.

La Focșani, pregătirile pentru Ziua Națională au început de timpuriu. Din ordinul primarului: a fost executată tribuna oficială în care urmau să ia loc autoritățile prezente la defilare, au fost achiziționate un număr de 150 de torțe folosite la tradiționala retragere din seara zilci de 10 Mai, s-au reparat străzile și trotuarele pe

¹⁰⁸ *Ibidem*, f. 22.

¹⁰⁹ *Ibidem*, dosar nr. 73 / 1934, f. 3.

¹¹⁰ *Ibidem*, f. 9.

unde urma să aibă loc defilarea și s-au luat toate măsurile pentru asigurarea ordinii pe durata manifestărilor ¹¹¹

Ceremoniile dedicate zilei de 10 Mai 1934 au debutat la Focșani printr-un serviciu religios oficiat la Templul Coral la orele 9.00, urmat la orele 10.00, de un Tedeum intonat la Catedrala „Sfântul Ioan”, în prezența tuturor autorităților civile și militare ale județului. Cel mai așteptat moment al zilei a fost reprezentat de defilarea trupelor din gamizoana Focșani, a cohortelor de cercetași dar și a societăților de demobilizați și veterani, prin fața Monumentului Independenței. Tabloul perfect al zilei de sărbătoare a fost completat de revista trupelor și de recepția de la Palatul Administrativ dar și de muzica militară și retragerea cu torțe de la orele serii ¹¹².

După tradiție, prefectul județului Putna expediază și la 10 Mai 1934, o Telegramă de felicitare către regele Carol al II-lea:

„În al șaptezeci și cincilea an de la Unirea Principatelor.

În al șaptezeci și cincilea an de când Domnitorul Cuza a desființat pentru vecie hotarul despărțitor de la Focșani pentru ideea mântuitoare a Unirii.

În această zi de zece Maiu când se împlinește acelaș vâleat de ani de când moldovenii și muntenii s-au întâlnit pentru întâia oară în Comisia Centrală la Focșani, desăvârșind marele act al înfrățirii.

Cetățenii și autoritățile orașului celei dintâi Uniri, al vorniciei vrâncene și din starostia Putnei, ținutul tuturor jertfelor pentru împlinirea visului secular, următorii unui vechi și neșovăitor simțământ de credință față de voievozii Țării, în aceste clipe de însuflețire obștească își îndreaptă gândul spre Suveranul respectat și cu adâncă recunoștință, profund devotament și dragoste neșarmurită îi urează mulți, mulți ani de prosperitate pentru scumpa noastră Românie.

Să trăiți Majestate!

¹¹¹ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 112 / 1934, f. 37.

¹¹² Idem, fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 73 / 1934, f. 22.

Să trăiască Măria Sa Mihai Mare Voevod de Alba – Iulia și al Vrancei noastre!

*Să trăiască Majestatea Sa Regina Maria, întregitoarea de Neam!”*¹¹³

Un alt moment solemn din viața comunității putnene s-a consumat la data de 17 Mai 1934 cu prilejul „Zilei Eroilor”.

Organizarea impecabilă a manifestărilor, a dovedit încă o dată strânsa colaborare dintre autoritățile județului. Răspunzând chemării prefectului, președintele Comisiei Interimare a orașului Focșani, Alexandru N. Leon¹¹⁴ s-a ocupat de construirea unei estrade necesare oficierei serviciului divin din fața Catedralei „Sfântul Ioan” și a dispus ca la cele patru cimitire unde vor avea loc procesiuni să existe câte o masă pentru oficierea parastasului. O altă estradă, necesară cuvântărilor ocazionale, a fost construită la Cimitirul Nordic¹¹⁵

Slujbe de pomenire pentru Eroii Neamului au avut loc în toate bisericile județului Putna dar și în orașul Focșani. Ceremoniile dedicate „Zilei Eroilor” au debutat în dimineața zilei de 17 Mai 1934 cu serviciile religioase de la Biserica Armenească și Catolică dar și de la Templul Coral din Focșani, urmate la orele 9.30 de serviciul religios festiv din fața Catedralei „Sfântul Ioan”. După păstrarea unui moment de reculegere, cei prezenți au pornit în procesiune spre cele patru Cimitire ale Eroilor: Cimitirul Nordic, Cimitirul Regimentului 10 Dorobanți Putna, Cimitirul „Sfântul Mina” și Cimitirul Israelit. Din programul manifestărilor nu au lipsit: serbarea culturală găzduită de la orele 16.30 de Teatrul „Maior Gheorghe Pastia”, concertul de muzică militară din Grădina Publică și nici retragerea cu torțe programată între orele 21.00 și 22.00¹¹⁶

¹¹³ *Ibidem*, f. 31.

¹¹⁴ **Alexandru N. Leon.** Președinte al Comisiei Interimare a orașului Focșani în perioada 21 martie 1934 - 8 aprilie 1935 (Maria Dumitrescu, Horia Dumitrescu, *op. cit.*, p. 221).

¹¹⁵ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 112 / 1934, f. 53.

¹¹⁶ *Ibidem*, f. 54.

O altă comemorare importantă a avut loc la data de 21 Mai 1934. Printr-o Telegramă sosită la Focșani la data de 19 mai 1934, Ministerul de Interne comunica următoarele:

„La data de 21 Mai 1934, cu ocazia reînhumării osemintelor domnitorului Constantin Brâncoveanu și comemorării a 220 ani de la decapitarea sa, se va oficia în toate bisericile din țară ectenia pentru morți însoțită de o cuvântare panegirică rostită de preotzii respectivi. stop. vor participa școlile și toate autoritățile civile și militare. stop. se vor organiza de către preotzi în întelegerere cu autoritățile școlare comunale, serbări în toate școlile la care se vor ține cuvântări și recita poezii pentru proslăvirea marelui domnitor.

*Rog datzi tot concursul ca solemnitatea să fie impunătoare și vrednică de voevodul martir”*¹¹⁷

În toate bisericile județului Putna, preoții au săvârșit în dimineața zilei de 21 Mai 1934, la orele 11.00, ectenia religioasă pentru reînhumarea osemintelor marelui domnitor Constantin Brâncoveanu, în timp ce profesorii împreună cu elevii au evocat personalitatea celui care s-a sacrificat pe altarul creștinismului¹¹⁸

La data de 8 Iunie 1934, gândurile tuturor românilor se îndreptau din nou spre Suveranul lor. Prefectul județului Putna, Vasile Țiroiu lansa la data de 7 iunie 1934, următoarea Publicație:

„Se aduce la cunoștință că, în ziua de 8 Iunie a. c., aniversarea suirei pe Tron a Majestății Sale Regelui Carol al II-lea se va oficia la Catedrala „Sfântul Ioan” un Tedeum la orele 10, în prezența autorităților civile și militare.

În dimineața acestei zile, se va vorbi elevilor din toate școlilor despre Dinastia țării și despre Rege.

Toate autoritățile civile și militare vor fi închise, precum și magazinele.

¹¹⁷ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 73 / 1934, f. 57 – 58.

¹¹⁸ *Ibidem*, f. 60.

*În seara acestei zile, va fi iluminată în tot orașul”*¹¹⁹

Același Vasile Țiroiu expediază la data de 8 Iunie 1934, următoarea Telegramă adresată Majestății Sale Regele:

*„Cu prilejul celei de-a patra aniversări dela înscăunare, în numele autorităților și populației acestui județ, respectuos rog pe Majestatea Voastră să binevoiască a primi expresiunea profundului meu devotament, cu urări de viață îndelungată și prosperă pentru binele Patriei și a Neamului Românesc”*¹²⁰

Deoarece s-a decis ca la serbările de la București, din 8 Iunie 1934 să ia parte și primarii municipiilor, președintele Comisiei Interimare a orașului Focșani, Alexandru Leon, s-a deplasat în capitală, ducând cu sine gândurile bune și devotamentul sincer al putnenilor pentru Regele lor¹²¹

Un alt moment solemn s-a consumat la data de 22 Iulie 1934, când românii de pretutindeni au sărbătorit ziua onomastică a reginei Maria. La Focșani, această zi importantă din viața Regalității românești a fost marcată prin serviciul religios intonat începând cu ora 11.00 la Catedrala „Sfântul Ioan”¹²². Aceeași biserică a devenit neîncăpătoare pe 28 Iulie 1934, când s-a oficiat parastasul de șapte ani pentru regele Ferdinand. Cu acest prilej, municipalitatea a alocat de la buget suma de 1.145 lei, pentru acoperirea costurilor necesare pomenirii¹²³.

Comemorarea Eroilor din Primul Război Mondial i-a reunit la Mărășești pe 6 August 1934, pe toți cei care doreau să aducă un omagiu ostașilor români căzuți pentru Unitatea Națională. Cu acest prilej, Societatea „Acțiunea patriotică” a donat o candelă de argint

¹¹⁹ *Ibidem*, f. 64.

¹²⁰ *Ibidem*, f. 68.

¹²¹ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 112 / 1934, f. 53.

¹²² *Ibidem*, f. 95.

¹²³ *Ibidem*, f. 103.

extrem de valoroasă care urma să fie așezată în Biserica Neamului din Mărășești, pentru a veghea somnul Eroilor ¹²⁴

Conform programului publicat, ceremoniile de la Mărășești urmau să debuteze la orele 7.30, în fața Primăriei din localitate, de unde cortegiul format din: autorități, școli, societăți, public, trupă și muzică se va deplasa spre Mausoleu. La orele 9.30 era programat să înceapă în capela Mausoleului, un serviciu religios urmat de un parastas pentru Eroii căzuți în luptele pentru Întregirea Neamului. Un alt parastas a fost oficiat la ora 10.00 pentru Eroul general, Eremia Grigorescu, pentru ca la ora 10.30 să aibă loc sfințirea candelor. Din programul zilei nu au lipsit cuvântările autorităților prezente, momente de reculegere și nici defilarea trupelor pe Șoseaua Națională ¹²⁵

Serbări cu caracter național au avut loc și la Sarmisegetuza, la data de 9 Septembrie 1934. Deoarece regele Carol al II-lea urma să ia parte la aceste manifestări, Ministerul de Interne a trimis ordin în teritoriu, ca din fiecare județ să participe un număr cât mai mare de primari. Astfel, onorând solicitările sosite de la București, primarii localităților: Mărășești, Jariștea, Vârteșcoiu, Bolotești, Pățești, Găgești, Sascut, Țifești, Mănăstioara, Movilița, Jorăști și Tichiriș, s-au deplasat spre vechea capitală a dacilor pentru a se întâlni cu Suveranul lor ¹²⁶

Cea mai importantă solemnitate a anului 1934 s-a consumat la data de 20 Septembrie, când, în prezența regelui Carol al II-lea, a avut loc ceremonia inaugurării monumentului „*Biruinței*”, ridicat din inițiativa și pe cheltuiala publicistului Pamfil Șeicaru ¹²⁷

¹²⁴ Cezar Cherciu, *op. cit.*, p. 218.

¹²⁵ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 112 / 1934, f. 109.

¹²⁶ Idem, fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 73 / 1934, f. 109.

¹²⁷ **Pamfil Șeicaru** (18 aprilie 1894 – 21 octombrie 1980). Jurnalist și om politic. După studii liceale efectuate la Bârlad (1914), urmează Facultatea de Drept din București, pe care o întrerupe pentru a participa ca voluntar (cu gradul de sublocotenent) în Primul Război Mondial, fiind distins cu Ordinul 248

La data de 13 septembrie 1934, prefectul județului Putna, Vasile Țiroiu trimitea prim-pretorilor, primarilor din județ, cucemicilor preoți, învățătorilor și comandantului Legiunii de Jandarmi, Circulara cu numărul 9734:

„Avem onoare a vă încunoștiința că în ziua de 20 Septembrie a. c. se face sfîșîirea monumentului „Biruinții” ridicat chiar pe

„Mihai Viteazul”. La terminarea războiului, în cinstea soldaților pe care i-a avut în subordine, a ctitorit mănăstirea „Sfânta Ana” din Orșova. Intră în presa cotidiană a dreptei românești, în atmosfera de la sfîrșitul războiului (1918). În 1923 este angajat redactor-șef la ziarul „Cuvîntul ”, iar în anul următor este ales președinte al Sindicatului ziariștilor. În 1927 demisionează din aceasă funcție și devine director și redactor-șef la ziarul „Curentul”, funcție pe care o păstrează până la data de 9 august 1944, când părăsește definitiv țara. A devenit unul dintre cei mai importanți oameni de presă, cu influență în viața politică, fapt ce l-a ajutat să devină de trei ori (1928, 1931 și 1933), deputat independent. Între convingerile sale, mereu reluate, se remarcă în special aceea că Rusia a constituit dintotdeauna un pericol mortal pentru România prin politica sa expansionistă. Ca urmare a acestor idei, sprijină războiul antisovietic dus de Ion Antonescu alături de Germania, considerând că nu este decât un răspuns recuperator la agresiunea anterioară a Rusiei, care a răpit țării în 1940, Basarabia și Bucovina. În august 1944, anticipând o viitoare ocupație a trupelor sovietice, părăsește definitiv România și, după o trecere anevoioasă prin Berlinul bombardat de aliați, se stabilește pentru un timp în Spania. În țară, sovieticii își iau revanșa: la scurt timp de la instalarea guvernului Petru Groza (6 martie 1945), „Tribunalul poporului” îl așează pe locul întâi dintr-o listă de 12 scriitori și jurnaliști deveniți indezirabili noului regim. Devine primul ziarist condamnat la moarte, fiind acuzat că: „s-a pus în slujba hitlerismului și a guvernului român format în exil de Horia Sima” Colaborează la ziarul spaniol „El Alcatraz” și fondează gazeta „Liberty and Justice” difuzată gratuit unor guverne și organizații internaționale cu scopul apărării intereselor României, aflată sub ocupație sovietică. Ultimii ani din viață și-i trăiește în Germania. A scris: „Istoria partidelor politice din România” (1958), „Unirea națională, idee forță a României moderne, în perspectiva istorică și în contextul european” (1959), „Istoria partidelor Național, Țărănist și Național Țărănist” (1963), „Karl Marx: Însemnări despre români” (1965), „România și marele război” (1968). [Stan Stoica (coord.), *op. cit.*, p. 516 – 517].

câmpia luptelor glorioase, la întretăierea șoselei naționale Focșani – Mărășești cu șoseaua Tișița.

La această înălțătoare solemnitate va participa: Majestatea Sa Regele Carol al II-lea, Voievodul Mihai de Alba – Iulia, Guvernul, Înalți demnitari ai statului, reprezentanții Armatei, Magistraturii, Înaltului Cler și numeroase delegații ale regimentelor cari au luptat la Mărășești, societăți de luptători, etc.

Pentru a da cât mai multă strălucire acestei înălțătoare serbări naționale, onorată de prezența iubitului nostru Suveran, adresăm o călduroasă chemare tuturor autorităților și întregii populații din județ, pentru ca în ziua aceea să participe dela mic la mare la inaugurarea monumentului „Biruinți”

În acest scop dispunem următoarele:

Primarii și consilierii vor fi toți prezenți la locul indicat, cu delegații de săteni, îmbrăcați în costume de sărbătoare.

Delegațiile din satele de pe Valea Milcovului, din Vrancea și de pe Valea Șușiței vor veni pe cât posibil călări, având însă harnașamentul prezentabil.

Domnii învățători dela toate școlile mai îndepărtate de 12 kilometri, vor veni cu grupe de cel puțin 20 școlari dintre cei mai mari și mai viguroși, cari pot suporta ostenelile drumului și ale greutăților inerente în asemenea împrejurări.

Corpul didactic al școlilor din raza de 10 kilometri va fi prezent împreună cu toți elevii și elevele claselor 3, 4, 5, 6 și 7.

Elevii școlilor vor fi pe cât cu putință în costume naționale, cu stegulețe și buchete de flori și având fiecare o haină de rezervă în caz de ploaie.

Cucernicii preoți cu cântăreții și tot personalul bisericilor din județ, vor fi de asemenea prezenți la serbare.

Domnii ingineri șefi ai Ocoalelor silvice vor fi prezenți, împreună cu toți conducătorii, brigadierii și pădurarii. Pădurarii vor fi toți în uniforme și călări, având cu ei gențile, cornurile și insignele respective.

Având în vedere greutatea de aprovizionare, fiecare va avea hrană rece asupra sa pentru timpul cât va parcurge drumul la dus și întors și pentru ziua de serbare.

Din Vrancea și din alte părți dela munte, unde se mai găsesc se vor aduce buciumași, iar satele cari au tarafe de lăutari bine organizate, le vor aduce, pentru a da astfel aspectul etnografic al regiunii.

Din toate părțile județului, sub îngrijirea Primarilor și jandarmilor, se vor aduna la Măreșești pe drumul Tișița – Panciu, toți tinerii călărești, îmbrăcați pe cât posibil în costumele localității.

Primarii vor fi închinși cu eșarfele și fiecare comună va avea drapelul său.

Toți cei decorați, vor purta decorațiile.

Locul de așezare, va fi indicat pe câmpul monumentului prin placare. Deasemeni, va fi indicat locul unde se vor lăsa căruțele în paza sentinelor.

Ora sosirii participanților la locul indicat va fi cel mai târziu în ziua de 20 septembrie orele 8. 30 dimineața.

Toată solemnitatea va lua probabil sfârșit la orele 2 după masă.

În ziua de 20 septembrie, în întreg județul serviciul la autorități și cursurile școlare vor fi suspendate.

Recomandăm călduros, populației județului Putna, să ia parte la această sărbătoare a glorificării eroismului românesc și tineri sau bătrâni, femei și bărbați, să iasă cu flori și steaguri, cu sufletul voios, cu devotament și dragoste, pentru a se închina iubitului nostru Rege Carol al II-lea al României Mari”¹²⁸

Pentru a aduce la cunoștința generală detaliile serbării din 20 Septembrie 1934, prefectul Țiroiu, lansa la 13 septembrie următoarea Publicație:

¹²⁸ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 74 / 1934, f. 15.

„Cetățeni!

Joi, 20 septembrie, ora 10 dimineața, pe câmpia Mărășeștilor, se inaugurează monumentul „Biruinții” în prezența iubitului nostru Suveran, Majestatea Sa Regele Carol al II – lea.

Această înaltă participare e pentru județul nostru o deosebită onoare și un prilej de strălucită sărbătoare.

De aceia, cu mic cu mare, femei și bărbați, tineri și bătrâni, din toate satele și orașele dela Siret și până-n fundul Vrancei, să ieșim cu toată bucuria și cu toată credința întru întâmpinarea iubitului nostru Rege.

Programul serbării din 20 septembrie 1934

orele 10 a. m.: coborârea Majestății Sale Regele Carol al II-lea din trenul regal în gara Mărășești

orele 10. 30 a. m.: sosirea la Monumentul „Biruinții”

orele 10. 30 a. m.: trecerea în revistă a trupelor și apelul Regimentelor cari au luptat la Mărășești

orele 11 a. m.: Serviciul Divin

orele 11. 30 a. m.: Cuvântările

orele 12. m: Defilarea

orele 12. 30 p. m.: parcurgerea câmpului de luptă dela Mărășești și a împrejurimilor”¹²⁹

La evenimentele din data de 20 Septembrie 1934 au fost invitați să ia parte și locuitorii județului Tecuci, împreună cu prefectul județului și primarul orașului Tecuci dar și prefectii județelor Bacău și Râmnicu – Sărat¹³⁰

Din dorința ca serbările de la Mărășești să impresioneze distinsa audiență, prefectul județului Putna solicita șefului Echipei Regale de Studenți din Nereju, ca la defilarea prin fața Suveranului, grupul să reprezinte în chip simbolic, satul cu preocupările locale și datinile sale¹³¹

¹²⁹ Ibidem, f. 14.

¹³⁰ Ibidem, f. 19.

¹³¹ Ibidem, f. 22.

Colaborarea dintre prefect și primarul orașului Focșani, a contribuit la fel ca și în alte ocazii la succesul manifestărilor. Astfel, Primăria orașului Focșani pune la dispoziția Prefecturii: materialul necesar construirii tribunei oficiale, stâlpii și plăcile decorative dar și steagurile folosite la Serbările Naționale, precum și câțiva maiștri lemnari și un supraveghetor care să se ocupe de instalarea acestor materiale la locul serbării ¹³²

La 20 Septembrie 1934, într-o atmosferă înălțătoare, Regele Carol al II-lea a dezvelit Monumentul „Biruinței”, apoi domnul Pamfil Șeicaru a predat monumentul prefectului Vasile Țiroiu și ministrului Apărării Naționale. La eveniment au fost prezenți: membrii ai Guvernului, mareșalii Constantin Prezan și Alexandru Averescu, Mitropolitul Moldovei, Episcopul de Roman, autoritățile locale, șapte generali Inspectori de armată, Șeful Marului Stat Major, patru generali comandanți de Corp de Armată, opt generali comandanți de Divizii, 60 de generali și ofițeri superiori, șefi de Stat Major și comandanți de unități din timpul bătăliei de la Mărășești ¹³³

Cu această ocazie, prefectul Vasile Țiroiu rostește o cuvântare memorabilă din care cităm câteva fragmente:

„Sire, pe locul unde acum șaptesprezece ani a venit furtuna năprasnică a războiului și pe câmpul unde atunci obuzele au răscolit pământul, stropindu-l cu sânge, se întinde astăzi aripa binefăcătoare a păcii și flutură flamura și steagul de sărbătoare.

cei care au luptat și cei care au fost martorii acelei tragedii, vor păși mai curând sau mai târziu dincolo de viață. Și atunci nu va mai fi cine să povestească celor ce n-au fost aici și nici celor ce vin, despre apriga jertfă cu care la Mărășești s-a pecetluit România Mare.

De aceia, pentru amintirea celor ce au murit aici, pentru Tron și Țară, pentru înălțarea sufletească a celor ce vin, și ca un semn al recunoștinței noastre, se ridică în acest loc la răscrucea drumurilor

¹³² Ibidem, f. 31.

¹³³ Ibidem, f. 71.

*de țară, din inițiativa unui om de omenie și a unui suflet de erou, acest Monument al „Biruinței”*¹³⁴

Și în 1934, zilele de naștere și zilele onomastice ale membrilor Familiei Regale a României au fost sărbătorite după tipicul anilor trecuți. Astfel, la data de 16 Octombrie, putnenii au cinstit prin Tedeum și onoruri militare, ziua de naștere a regelui Carol al II-lea, pe 29 Octombrie au sărbătorit-o pe regina Maria iar la data de 8 Noiembrie 1934 s-au rugat pentru sănătatea moștenitorului tronului României, Mihai, Mare Voevod de Alba - Iulia, cu ocazia zilei sale onomastice.

Dincolo de momentele de sărbătoare, luna octombrie a anului 1934 aducea cu sine și vești tragice. Potrivit Telegramei tranzitate din data de 10 octombrie 1934, Ministerul de Interne comunica următoarele:

*„Astăzi, ora 16, au fost omorâți la Marseille, în urma unui atentat cu revolvere, regele Iugoslaviei Alexandru și ministrul de externe Barthou. stop. arborafi peste tot locul doliu. stop. vegheați la menținerea ordinii și liniștii care domnesc pretutindeni în țară”*¹³⁵

La data de 13 octombrie 1934, la Catedrala „Sfântul Ioan” din Focșani a fost oficiat începând cu orele 11.00, un serviciu religios cu ocazia funerariilor ministrului de externe francez Louis Barthou, cetățean de onoare al României. În aceea zi, în toate școlile județului, elevii și profesorii l-au comemorat pe marele dispărut. În semn de doliu național, magazinele au fost închise, spectacolele suspendate iar drapelele celor două țări, coborâte în bătă¹³⁶

Pe 18 octombrie 1934, la orele 11.00, în toate bisericile din țară s-a oficiat un Requiem pentru defunctul rege Alexandru al

¹³⁴ Cezar Cherciu, *op. cit.*, p. 219

¹³⁵ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Pula, dosar nr. 73 / 1934, f. 117.

¹³⁶ *Ibidem*, f. 126.

Iugoslaviei, iar în semn de doliu național, serviciul autorităților și cursurile școlare au fost suspendate ¹³⁷

Ultimul eveniment important al anului 1934 a avut loc la 1 Decembrie 1934, când românii de pretutindeni au sărbătorit Marea Unire, prin Tedeumuri și cuvântări ocazionale. La Focșani, ziua de sărbătoare a culminat cu un mare miting organizat de Liga Antirevizionistă, care afirma voința neclintită a românilor de a-și apăra hotarele actuale în fața încercărilor revizioniste maghiare ¹³⁸

Luna ianuarie a anului 1935 a stat sub semnul Miciei Uniri. La data de 19 ianuarie 1935, Ministerul de Interne trimitea în teritoriu următoarea Telegramă:

„Veți lua măsuri ca ziua Unirii de la 24 Ianuarie să fie sărbătorită cu toată solemnitatea cuvenită. stop. dimineața se va oficia un tedeum. stop. după tedeum, într-o sală potrivită se va ține o adunare cu participarea publicului și reprezentațiilor autorităților, unde se vor rosti cuvântări proslăvind Unirea. stop. la sate, solemnitatea se va face în localul școlilor conform dispozițiilor ministerului de Instrucție. stop” ¹³⁹

Întreaga comunitate putneană a sărbătorit cu mare entuziasm ziua de 24 Ianuarie. La Focșani, ziua a debutat la orele 9.30, cu serbările școlare organizate la Școala de fete numărul 2 și la Liceul „Unirea” ¹⁴⁰ și a continuat cu Tedeumurile intonate la Biserica Romano – Catolică și la Marele Templu Coral, începând cu orele 10.00 ¹⁴¹

Tedeumul festiv, la care au luat parte toate autoritățile județului, a fost oficiat de la orele 11.00, la Catedrala „Sfântul Ioan” din Focșani. Totul a culminat cu reuniunea festivă găzduită în sala de

¹³⁷ *Ibidem*, f. 131.

¹³⁸ *Ibidem*, f. 161.

¹³⁹ *Ibidem*, dosar nr. 80 / 1935, f. 8.

¹⁴⁰ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 112 / 1935, f. 14

¹⁴¹ *Ibidem*, f. 12.

festivități a Primăriei, unde cei prezenți au rostit cuvântări pentru proslăvirea Unirii ¹⁴².

La data de 28 Februarie 1935, românii din toate colțurile țării i-au comemorat pe Horia, Cloșca și Crișan, martirii luptei pentru desrobire socială și națională a românilor din Ardeal, de la a căror trecere în neființă se împlineau 150 de ani.

Pentru ca acest moment să fie marcat cu toată solemnitatea, prefectul județului Putna, trimitea la data de 23 februarie 1935, următoarea Adresă, către toți primarii și autoritățile din zonă:

„În ziua de 28 februarie 1935 a. c. se împlinesc 150 de ani de când, lângă cetatea de la Alba – Iulia au fost frânți pe roată, conducătorii marei mișcări de desrobire socială și națională a românilor din Ardeal din 1784 – 1785, cunoscută sub numele de „Revoluția lui Horia”

Împărtășind gândul tuturor Românilor și al Guvernului, înțelegem că ziua aceasta s-o prăznuim, pomenind cu toată evlavie și venerația pe martirii românismului: Horia, Cloșca și Crișan.

În vederea aceasta:

La ora 9, toate școlile și regimentele vor comemora evenimentul istoric prin cuvântări ocazionale rostite de domnii membrii ai corpului didactic și ofițeresc.

La ora 10, în prezența tuturor autorităților civile, militare, preoțești, al școalelor și publicului, la Biserica Catedrală Sfântul Ioan se va oficia un parastas de pomenirea Eroilor Martiri.

După serviciul divin, la Teatrul Comunal Maior Gheorghe Pastia, domnul profesor Neculai Rădulescu va vorbi „Despre Revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan”

Înainte și după conferință, muzica Regimentului 10 Dorobanți va cânta bucăți naționale.

Apoi, artistul și compozitorul Băjescu – Oardă va recita versuri din Coșbuc, Goga și Vlahuță” ¹⁴³

¹⁴² Ibidem, f. 10.

¹⁴³ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 80 / 1935, f. 22.

Ziua Națională de 10 Mai 1935, a fost sărbătorită în întreg județul Putna cu același fast ca și în anii precedenți. În capitala județului, ceremoniile au debutat la ora 10.00, cu serviciul religios oficiat de Protoereu la Catedrala „Sfântul Ioan”, urmat de revista trupelor și de defilarea organizată în fața Monumentului Independenței. La defilare au participat: societățile de demobilizați și de veterani, tineretul premilitar și tineretul aviatic dar și trupele din Garnizoana Focșani. La orele amiezii, Prefectul a găzduit o recepție la Palatul Administrativ la care au luat parte toți cei care doreau să transmită un gând bun către Suveranul țării. Ceremoniile au continuat cu un recital de muzică de fanfară și s-au încheiat cu tradiționala retragere cu torțe organizată de trupele din Garnizoana Focșani ¹⁴⁴

Cu ocazia zilei de 10 Mai, prefectul județului Putna, Vasile Țiroiu transmitea Regelui, următoarele gânduri:

„Autoritățile și locuitorii din ținutul jertfei și eroismului îndreaptă prin mine, cu prilejul zilei de Zece Mai, omagiul lor de adânc respect și neșărmurită credință față de Tron, rugându-l pe Dumnezeu să dăruiască Majestății Voastre și Măriei Sale Marele Voevod de Alba – Iulia, mulți ani fericiți pentru binele Patriei și al Neamului Românesc.

Să trăiască întreaga Dinastie!” ¹⁴⁵

Cu aceeași solemnitate a fost marcată la Focșani și „Ziua Eroilor”, la data de 6 Iunie 1935. În cistea Eroilor au fost oficiate slujbe religioase la Catedrala „Sfântul Ioan” dar și la Biserica

Romano – Catolică, Biserica Armenească și Templul Coral. Nu au lipsit: momentele de reculegere, procesiunile la Cimitirele Eroilor, oficierea de parastase, retragerea cu torțe și nici serbarea organizată de Revizoratul Școlar la Teatrul „Maior Gheorghe Pastia” ¹⁴⁶ Pentru achitarea pâinii distribuite către săraci și a

¹⁴⁴ Ibidem, f. 36.

¹⁴⁵ Ibidem, f. 50.

¹⁴⁶ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 112 / 1935, f. 83.

parastaselor comandate pentru „Ziua Eroilor”, Primăria oraşului Focşani a alocat de la buget suma de 2.790 lei ¹⁴⁷

La doar două zile de la comemorarea Eroilor, ţara îmbrăca din nou haine de sărbătoare, aniversând cei cinci ani de la preluarea tronului României de către Carol al II – lea. Din programul publicat de prefectul judeţului Putna, aflăm cum au decurs festivităţile zilei de 8 Iunie 1935, în capitala judeţului:

„ Ziua aceasta este sărbătoarea oficială a tineretului şcolar închinată Majestăţii Sale Regele Carol al II-lea, Marele Străjer al Ţării şi urmează să fie sărbătorită cu un fast deosebit.

Tineretul şcolar şi membrii tuturor organizaţiilor din cadrul Oficiului de Educaţie a Tineretului Român (O. E. T. R.) din localitate, sub comanda profesorului D. Manu, vor participa în mod obligatoriu şi activ la această manifestaţie şi anume:

- a) Elevii tuturor şcolilor*
- b) Tineretul aviatc*
- c) Şoimii*
- d) Străjerii*
- e) Cercetaşii*
- f) Societăţile culturale şi sportive*

În această zi, toate clădirile oficiale şi particulare, decorate la ferestre cu tabloul Majestăţii Sale Regele Carol al II-lea, vor fi iluminate.

La serbări vor participa în mod oficial toate autorităţile bisericeşti, civile, militare şi culturale.

IPogramul de dimineaţă:

La ora 9: Tedeum la Biserica Catedrală Sfântul Ioan

În piaţa de solemnităţi, în prezenţa tuturor autorităţilor se vor găsi: Compania de Onoare şi toate Şcolile şi Societăţile citate la punctele a, b, c, d, e, f.

După eşirea din biserică va urma:

- Raportul

¹⁴⁷ Ibidem, f. 82.

- *Ceremonialul ridicării Pavilionului Național (după normele cercetășești) în care timp se va cânta „Rugăciunea”*

- *Imnul Cercetașilor*

- *Trecerea în Revistă*

- *Cuvântarea domnului General A. Păltineanu, comandantul Diviziei a VI – a*

- *Imnul Regal executat de muzica și corul tuturor școalelor sub conducerea unitară a domnului profesor D. Rădulescu*

- *Defilarea*

- *Iureșul*

II. La ora 16. 30: Serbarea Sportivă la Stadionul O. N. E. F.

*III. La ora 20. 30: Retragerea cu torțe pe străzile orașului organizată de Garnizoană”*¹⁴⁸

La seburile organizate la București la data de 8 Iunie 1935 au participat și 39 de cercetași din județul Putna, însoțiți de un delegat de la Prefectură¹⁴⁹ Lor li s-au alăturat alți 24 de tineri din satele și orașele județului¹⁵⁰

Cu ocazia zilei de 8 Iunie 1935, prefectul Țiroiu expedia următoarea Telegramă, regelui

Carol al II-lea:

*„Străjerii, cercetașii, tineretul școlăresc și premilitar și toți cetățenii județului Putna, sărbătorind astăzi într-un cald și sincer entuziasm cinci ani de strălucită domnie, urează iubitelui și falnicului nostru Rege, îndelungată, spornică și măreață împărăție peste poporul românesc în veci unit”*¹⁵¹

Un alt moment solemn s-a consumat la data de 16 iunie 1935, cu ocazia trecerii prin Focșani a trenului care ducea spre Iași, rămășițele pământești ale domnitorului Dimitrie Cantemir. Trenul a fost întâmpinat de autoritățile locale cărora li s-au alăturat școlile din

¹⁴⁸ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 80 / 1935, f. 61.

¹⁴⁹ *Ibidem*, f. 58.

¹⁵⁰ *Ibidem*, f. 65.

¹⁵¹ *Ibidem*, f. 98.

oraș, trupele din Garnizoana Focșani dar și o Companie cu muzică militară, care a prezentat onorul. Ceremonia a fost încununată de o scurtă slujbă religioasă oficiată de reprezentării clerului din oraș¹⁵².

Ceremonii solemne au fost organizate în anul 1935 și la Mărășești. Din programul întocmit de generalul Anastase Păltineanu, comandantul Diviziei a VI-a, aflăm cum au decurs festivitățile de comemorare a luptelor de la Mărășești din data de 6 August 1935:

„1) Dela ora 8 – 9. 30: Serviciu religios la Mausoleu

2) La ora 9. 45: Trecerea în revistă a trupelor, societăților și școlilor

3) Dela ora 10 – 10. 30: Leturghia în fața Mausoleului

4) Dela ora 10. 30 – 11. 30: Cuvântări ținute de:

a) P. S. S. Episcopul

b) Domnul Subsecretar de Stat, inginer Bejan, delegat al Guvernului

c) Doamna Alexandrina Cantacuzino, președinta Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române

d) Domnul Țiroiu Vasile, prefectul județului Putna

e) Delegatul Societății Invalizilor de război (Domnul Maior în rezervă Cristopol A.)

f) Delegatul Asociației luptătorilor din război

g) Domnul I. N. Vasiliu, primarul urbei Mărășești

h) Domnul General Păltineanu Anastase, delegatul Ministerului Apărării Naționale

5) Dela ora 11. 30 - 11. 45: Depunerea florilor la Mausoleu

6) La ora 12: Defilarea trupelor, societăților și școlilor

7) Împărțirea pomanei”¹⁵³

Întreaga comunitate putneană a sărbătorit la data de 16 Octombrie 1935, ziua de naștere a regelui Carol al II-lea. În cinstea acestei zile serviciul autorităților a fost suspendat iar școlile nu au

¹⁵² S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 112 / 1935, f. 88

¹⁵³ Idem, fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 80 / 1935, f. 109.

ținut cursuri. Pretutindeni au fost arborate drapele tricolore iar în biserici au fost oficiate servicii religioase festive ¹⁵⁴

În zi de sărbătoare, prefectul județului Putna, expedia spre Sinaia, următoarea Telegramă:

„Din Vrancea până la Siret și dela Trotuș până la apa Milcovului, cetățenii județului Putna, în această zi de mare sărbătoare, se închină pentru slava tânărului și falnicului lor Rege, urându-i sănătate, fericire și îndelungată domnie glorioasă” ¹⁵⁵

Cu același entuziasm a fost sărbătorită și regina Maria, care la data de 29 Octombrie 1935 aniversa împlinirea vârstei de 60 de ani. Cu această ocazie, Ministerul de Interne a hotărât să suspende activitatea autorităților și cursurile școlare și a dispus oficierea de servicii divine la toate bisericile din țară ¹⁵⁶ La aceeași dată pleca din Focșani următoarea Telegramă către regina Maria:

„Cetățenii orașului Focșani, respectuos aduc astăzi la aniversarea Majestății Voastre, prinosul recunoștinței și admirației lor.

Roagă pe cel Atotputernic să vă dăruiască Majestății Voastre, care a vegheat la împlinirea idealul neamului românesc ca o dreaptă răsplată, zile îndelungate în plină sănătate și mulțumire” ¹⁵⁷

Sub aspectul Sărbătorilor Naționale, anul 1935 se încheia cu celebrarea zilei onomastice a Marelui Voevod Mihai de Alba – Iulia, la data de 8 Noiembrie. Printr-o scurtă Telegramă, putnenii îl asigurau pe moștenitorul tronului României de fidelitatea lor:

„Județul Unirii și al luptelor pentru întregirea neamului vă urează să trăiți mulți ani, urmând calea fericită a marilor strămoși” ¹⁵⁸

¹⁵⁴ *Ibidem*, f. 134.

¹⁵⁵ *Ibidem*, f. 132.

¹⁵⁶ *Ibidem*, f. 138.

¹⁵⁷ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 112 / 1935, f. 195.

¹⁵⁸ Idem, fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 80 / 1935, f. 145.

Ceremoniile dedicate Unirii Principatelor Române din ziua de 24 Ianuarie 1936, au fost umbrite de doliul național decretat de Guvernul României pentru moartea regelui George al Angliei. Conform Telegramei Ministerului de Interne din data de 21 ianuarie 1936, până în ziua funerariilor ce vor avea loc la 28 ianuarie: *„edificiile publice vor arbora drapelul național român și britanic la jumătate. stop. în ziua funerariilor, spectacolele de orice fel vor fi suspendate, autoritățile publice vor fi închise iar școlile de toate categoriile nu vor ține cursuri. stop. profesorii vor comemora pe marele rege dispărut”*¹⁵⁹

În pofida doliului național, ziua de 24 Ianuarie 1936 a fost marcată în întreg județul Putna prin Tedeumuri urmate de reuniuni organizate în fiecare școală, în cadrul cărora s-au rostit cuvântări în memoria celor care au înfăptuit Unirea.

În capitala județului, ziua a debutat la orele 9.00, cu serbarea școlară organizată de Liceul de băieți „Unirea”¹⁶⁰ și a continuat cu Tedeumul festiv oficiat în prezența autorităților civile și militare la Catedrala „Sfântul Ioan”. Cu această ocazie a fost inaugurată strada Napoleon al III-lea, pe locul fostei străzi Cuza – Vodă. În cinstea acestui eveniment, Garnizoana Focșani a organizat în seara zilei de 24 Ianuarie 1936, o retragere cu torțe¹⁶¹.

La 6 mai 1936, în mijlocul pregătirilor pentru Ziua Națională de 10 Mai, Ministerul de Interne aducea o serie de lămuriri privind autoritățile care trebuiau să participe la ceremoniile oficiale:

„Pentru că dispozițiunile articolului 89 din legea administrativă au dat loc la diferite interpretări, vă comunicăm că orice ceremonie care se va oficia numai în prezența autorităților civile va fi prezidată de Prefect iar acolo unde vor participa și autorități militare se aplică numai dispozițiunile înaltului decret regal numărul 5004 din noiembrie 1931, prin care a fost promulgat

¹⁵⁹ Idem, fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 109 / 1936, f. 10.

¹⁶⁰ Ibidem, f. 15.

¹⁶¹ Ibidem, f. 16.

regulamentul provizoriu asupra serviciului în garnizoană și care hotărăște ca în localitățile unde sunt ofițeri generali, prezidarea ceremoniilor revine acestora. stop. Rog luați măsuri de executare în acest sens” ¹⁶².

O altă Telegramă a Ministerului de Interne transmisă la 7 mai 1936 către toate prefecturile din țară, solicita ca la defilarea organizată cu ocazia zilei de 10 Mai să ia parte numai armata, în timp ce societățile culturale și tineretul urmau să defileze cu ocazia zilei de 8 Iunie ¹⁶³

Ca și în anii precedenți, ziua de 10 Mai 1936 a fost sărbătorită în întreg județul Putna prin servicii religioase și serbări școlare. La Focșani, în cinstea Zilei Naționale a fost organizată o fastuoasă defilare a armatei urmată de o recepție oferită de prefect la Palatul Administrativ; între orele 16 - 17.30, fanfara militară a susținut un recital în Grădina Publică iar la orele serii, soldații din Garnizoana Focșani au participat la retragerea cu torțe, urmând itinerariul stabilit de Comenduirea Pieței ¹⁶⁴.

În Telegrama trimisă Regelui cu ocazia zilei de 10 Mai, prefectul județului Putna, Vasile Țiroiu reafirma dragostea și devotamentul tuturor putnenilor față de Suveranul lor:

„Cu prilejul celei de a șaptezecă aniversare dela întemeierea actualei dinastii românești, care a contribuit la înălțarea Patriei și a Neamului;

Autoritățile și locuitorii din orașul celei dintâi Uniri și din județul jertfelor pentru Întregire, vă exprimă prin mine omagiul lor de adâncă credință, urând Majestății Voastre cu ocazia marelui zile de sărbătoare națională, să trăiți mulți ani pentru fericirea și fala Țării și Neamului Românesc!

Trăiască Măria Sa Marele Voevod Mihai!

¹⁶² S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 88 / 1936, f. 37 – 38.

¹⁶³ *Ibidem*, f. 36.

¹⁶⁴ *Ibidem*, f. 30.

*Trăiască întreaga Dinastie!"*¹⁶⁵

În perioada 17 - 24 mai 1936, publicul focșănean pasionat de literatură a luat parte la manifestările prilejuite de „*Săptămâna Cărții*” La solicitarea Primarului orașului Focșani, Protoereul județului a dispus ca în ziua de 17 mai, în toate bisericile să aibă loc slujbe de pomenire pentru următorii scriitori putneni: Mitropolitul Varlaam, Dimitrie Dăscălescu, Dimitrie Olănescu – Ascanio, Dimitrie F. Caian, Duiliu Zamfirescu, Gheorghe Aslan și Ștefan Longinescu¹⁶⁶

La data de 3 mai 1936, președintele Comisiei Interimare a orașului Focșani, maior I. Tomescu¹⁶⁷ făcea publică următoarea Înștiințare:

„Duminică 17 Mai, ora 12, va avea loc în Grădina Publică, inaugurarea „Săptămânii Cărții”

După oficierea festivității de deschidere va urma vizitarea Expoziției organizată în Sala de Recepție a Primăriei Focșani, unde vor fi expuse cu acest prilej, cu concursul tuturor intelectualilor din oraș, opere de literatură românească veche și modernă.

Scriitorii putneni vor fi deasemenea reprezentați.

Expoziția va fi deschisă în tot cursul săptămânii atât dimineața cât și după amiaza.

În cursul săptămânii se vor ține zilnic conferințe între orele 19 – 19.30, la microfonul instalat în grădina publică.

*Publicul focșănean este rugat să ia parte”*¹⁶⁸

În aceeași zi de 17 mai 1936, la orele 15.00, a avut loc la biserica din comuna Bolotești, botezul copilului lui Petrache Alexandru, pe care însuși regele Carol al II-lea a acceptat să-l

¹⁶⁵ *Ibidem*, f. 39.

¹⁶⁶ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr.109 / 1936, f. 46.

¹⁶⁷ **Maior I. Tomescu.** Președinte al Comisiei Interimare a orașului Focșani în perioada 28 august 1935 – 30 octombrie 1936. (Maria Dumitrescu, Horia Dumitrescu, *op. cit.*, p. 221).

¹⁶⁸ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 109 / 1936, f. 53.

nășească. Datorită problemelor stringente care l-au reținut în capitală, Regele l-a delegat pe generalul Anastase Păltineanu, comandantul Diviziei a VI-a și al Gamizoanei Focșani să îl reprezinte la botez. La ceremonia de creștinare a fost prezent și președintele Comisiei Interimare a orașului Focșani alături de întreg corpul funcționăresc ¹⁶⁹

„Ziua Eroilor” a fost sărbătorită în anul 1936 la data de 21 Mai. Primăria orașului Focșani a luat din timp toate măsurile pentru buna desfășurare a evenimentului, ocupându-se de: realizarea estradei din piața centrală necesară ofierii serviciului divin, numirea delegaților pentru bisericile minorităților religioase și pentru cimitire, pregătirea parastaselor, achiziționarea torțelor pentru retragerea trupelor din Garnizoana Focșani, amenajarea de estrade și mese la cele trei cimitire ¹⁷⁰

Ca în fiecare an, Eroii au fost comemorați prin servicii divine, procesiuni la cimitire, cuvântări ocazionale dar și printr-o serbare culturală găzduită de Teatrul „Maior Gheorghe Pastia” între orele 16 – 18. Serbarea, realizată cu sprijinul tuturor instituțiilor de învățământ din oraș, a reprezentat un omagiu adus celor care s-au sacrificat pentru Unitate și Independență.

„Programul serbării de „Ziua Eroilor” de la Teatrul „Maior Gheorghe Pastia”, orele 16 - 18

Partea I

„Imnul Regal”, corul Școlii Normale sub conducerea domnului profesor P. Ștefănescu

Conferință ocazională de domnul profesor Ștefan Baicu

„Imnul Eroilor căzuți pentru Patrie”, corul Școlii Normale

„Închinare” de Mircea Rădulescu, recitat de elevul Bobi de la Școala Normală

„Rugă în timpul luptei”, corul Școlii Normale

„Cântec” de George Coșbuc, recitat de Dan Simionescu, elev Liceul „Unirea”

¹⁶⁹ Ibidem, f. 66.

¹⁷⁰ Ibidem, f. 69.

„Flori și lauri”, corul Școlii Normale

„Tricolorul” de Victor Eftimiu, recitat de Năstăsescu, elev Școala Profesională

„Hristos la cer s-a înălțat”, corul Școlii Normale

Partea a II – a

„Zrobuleanca”, joc românesc, Liceul de Fete

„Granițele țării” de Al. Nicorescu, recitat de Apostoleanu, elevă Școala Profesională

„Brâu mărunt”, joc, Liceul „Unirea”

„De două mii de ani”, de Mircea Rădulescu, recitat de Ioan C., elev Școala Normală

Exerciții Strejărești, Școala Normală

„Eroilor” de Mircea Rădulescu, recitat de O. Scrava, elev Școala Normală

„Corăbeasca”, joc, clasa a VII – a, Școala Normală

„Un mic Viteaz”, piesă într-un act de V. Vlad, Liceul „Unirea”¹⁷¹.

Ceremoniile care marcau cei șase ani de domnie ai regelui Carol al II-lea au coincis cu vizita în țara noastră a președintelui Republicii Cehoslovace, Edvard Beneș și a principelui regent Paul al Iugoslaviei. La data de 29 mai 1936, Ministerul de Interne transmitea către toate prefecturile din țară, Ordinul telegrafic no. 2.017, care oferea detalii în legătură cu acest eveniment:

„În dimineața zilei de 6 Iunie va avea loc la București, primirea principelui regent Paul al Iugoslaviei și a Domnului Beneș, Președintele Republicii Cehoslovace. Cu această ocaziune, veți trimite la București pe toți primarii rurali însoțiți de câte un consilier, precum și pe primarii urbani de reședință și nereședință, însoțiți de câte trei membrii ai consiliilor respective. Primarii cari din cauză de forță majoră nu vor putea veni la București vor fi înlocuiți cu ajutorii de primari, așa că toate comunele să aibă trimișii lor în numărul cerut.

¹⁷¹ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 88 / 1936, f. 84.
266

Sosirea acestor delegați din județul Dumneavoastră trebuie să aibă loc la București cel mai târziu la ora 7 în dimineața zilei de 6 Iunie.

Toți vor fi îmbrăcați în haine de sărbătoare iar primarii sau înlocuitorii lor vor purta și eșarfă. Pentru cheltuielile de drum, hrană, etc., se vor deschide credite dela comună și județ

Dumneavoastră rămâneți la reședință iar cu delegația va veni Președintele Consiliului Județean și încă doi consilieri județeni și un Pretor, care au însărcinarea de a supraveghea plecarea delegațiilor iar în București conducerea, ordinea, buna prezentare și înapoierea acasă.

Subprefectul se va prezenta mie la Minister din ajun și anume în dimineața zilei de 5 Iunie, spre a primi programul și instrucțiunile, după care va merge în gara București spre a întâmpina delegația.

Direcțiunea Generală C.F.R. va face înlesnire de vagoane, chiar de cost al biletului, ce vor fi comunicate din timp.

Delegații vor aduce cu ei drapelul național iar de aici vor primi și cele două drapele ale statelor oaspete.

Totodată vor aduce și o placardă de pânză albă lungă de 1 ½ metri și lată de 60 centimetri, având pe ambele părți ale placardei scris vizibil de culoare neagră, numele județului și nimic altceva.

Rog a vă ocupa personal de executarea acestor ordine, luând de acum măsurile necesare pentru buna lor îndeplinire”¹⁷²

La ceremoniile de la București din zilele de 6, 7 și 8 Iunie 1936, județul Putna a fost reprezentat de o numeroasă delegație de primari și consilieri condusă de președintele Consiliului Județean, Dumitru Hainăroșie și de pretorul Aristide Tătăranu¹⁷³

La Focșani, ziua de 8 Iunie 1936 a fost sărbătorită prin servicii religioase, defilări și întreceri sportive. La serbări au luat parte toate autoritățile bisericești, civile, militare și culturale ale județului, alături de tineretul școlar și de toți membrii din cadrul Oficiului de

¹⁷² *Ibidem*, f. 101.

¹⁷³ *Ibidem*, f. 88.

Educație a Tineretului din România. Cu acest prilej, toate clădirile orașului au fost iluminate iar la ferestre a fost expus portretul regelui Carol al II-lea ¹⁷⁴

La data de 6 August 1936, întreaga comunitate putneană și-a comemorat Eroii căzuți pe câmpurile Mărășeștiului în timpul Primului Război Mondial. Cu acest prilej, s-a anunțat oficial reluarea lucrărilor la Mausoleul Mărășești prin „*punerea pietrei fundamentale a Bisericii – monument deasupra criptelor*” ¹⁷⁵ La ceremonii au luat parte: subsecretarul de stat Bejan, delegatul Guvernului, doamna Alexandrina Cantacuzino, președinta Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române, deputatul Radu Săveanu, prefectul județului Putna, Vasile Țiroiu, domnul I. N. Vasiliu, primarul orașului Mărășești, delegații Societății invalizilor și ai Asociației luptătorilor din război dar și delegatul Ministerului Apărării Naționale, generalul Anastase Păltineanu, comandantul Diviziei a VI – a. Alături de un numeros public, aceștia au asistat la serviciul religios dar și la ceremonia punerii pietrei de fundament a bisericii care urma să se construiască deasupra Mausoleului. Comemorarea a continuat cu depunerea de flori la criptele Eroilor, urmată de o fastuoasă defilare și s-a încheiat cu împărțirea de pomeni către săraci ¹⁷⁶

Momentele aniversare din viața Familiei Regale a României: 22 Iulie, 16 Octombrie, 29 Octombrie și 8 Noiembrie, au fost sărbătorite și în anul 1936 de întreaga comunitate putneană prin: arborarea drapelului național, oficierea de Tedeumuri, onoruri militare și iluminăție stradală.

Ultimul moment festiv al anului 1936 a avut loc la 1 Decembrie. Cu acest prilej, în toate bisericile județului Putna au fost intonate servicii religioase. Unirea tuturor românilor a fost marcată și

¹⁷⁴ *Ibidem*, f. 84.

¹⁷⁵ *Ibidem*, f. 127.

¹⁷⁶ *Ibidem*, f. 129.

la Focșani prin Tedeumuri oficiate atât la Catedrala „Sfântul Ioan” cât și la Biserica Romano – Catolică și Templul Coră¹⁷⁷

La București, la data de 1 Decembrie 1936, într-un cadru festiv a fost inaugurat Arcul de Triumf. La ceremonii a fost prezent regele Carol al II-lea, membrii ai Guvernului dar și un număr important de parlamentari iugoslavi și cehoslovaci, alături de delegații din fiecare județ al țării¹⁷⁸. Delegația județului Putna a fost compusă din 50 de primari și consilieri, îmbrăcați în costume naționale; în fruntea delegației s-a aflat președintele Consiliului Județean. Din partea orașului Focșani a participat la manifestări, domnul Constantin Belloiu, vicepreședintele Comisiei Interimare¹⁷⁹

Conform Ordinului telegrafic transmis la data de 27 noiembrie 1936, Ministerul de Interne recomanda ca în ziua de 1 Decembrie, uzinele electrice din orașele reședință să funcționeze la capacitate maximă între orele 10 – 13, pentru ca aparatele radio să poată difuza programul solemnității dezvelirii Arcului de Triumf¹⁸⁰

Primul moment solemn al anului 1937 a avut loc la 24 Ianuarie, când în toate colțurile României s-au desfășurat ceremonii pentru marcarea Unirii Principatelor Române. La Focșani, dar și în întreg județul Putna, momentul a fost sărbătorit prin servicii religioase festive la care au luat parte autoritățile civile și militare, dar și prin serbări școlare¹⁸¹

Ziua Națională de 10 Mai 1937, a fost întâmpinată cu același entuziasm de întreaga comunitate putneană. Pentru ca ceremoniile să se desfășoare în cele mai bune condiții, prefectul județului Putna solicita Chesturii de Poliție a orașului Focșani, să se ocupe de menținerea ordinii pe toată durata ceremoniilor. Aceași autoritate

¹⁷⁷ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 109 / 1936, f. 136.

¹⁷⁸ *Ibidem*, f. 132.

¹⁷⁹ *Ibidem*, f. 133.

¹⁸⁰ *Ibidem*, f. 134.

¹⁸¹ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 83 / 1937, f. 5.

urma să se îngrijească de informarea comercianților în legătura cu arborarea drapelului național pe toată durata zilei ¹⁸².

Programul zilei de 10 Mai 1937 nu a ieșit cu nimic din tiparele anilor trecuți. Ziua a început cu serviciul religios intonat în prezența autorităților la Catedrala „Sfântul Ioan” și a continuat cu revista trupelor urmată de defilarea din fața Monumentului Independenței. La orele prânzului prefectul i-a primit la Palatul Administrativ pe toți cetățenii care doreau să transmită un mesaj Suveranului. Între orele

16 - 17.30, muzica Regimentului 10 Dorobanți a susținut un mic concert în Grădina Publică iar de la orele 20.30 a început tradiționala retragere cu torțe a soldaților din Garnizoana Focșani, care încheia într-un mod solemn ceremoniile dedicate Zilei Naționale ¹⁸³

În zi de sărbătoare, gândurile putnenilor s-au îndreptat către Regele lor, căruia îi transmiteau următoarele:

„În al șazecelea an dela Independența făurită de gloriosul Vostru înaintaș, Regele Carol I cel înțelept, autoritățile și populația județului care a dat la Grivița jertfa unui batalion de dorobanți în frunte cu Maiorul Șonțu Gheorghe și la Răzoare în 1917 vestitul batalion Miclescu, sub Regele Ferdinand cel loial, creatorul României Mari, își înclină fruntea cu respect în fața Regelui Culturii și Consolidării Regatului mărit, îi mărturisește respectuoasă supunere și profund devotament, făcându-i româneasca urare să trăiască ani mulți și glorioși pentru înălțarea și fericirea patriei!

Să trăiască Majestatea Sa Marele Voevod Mihai de Alba – Iulia!

Să trăiască Majestatea Sa Regală Regina Maria, geniul ocrotitor al destinului românesc!” ¹⁸⁴

¹⁸² Ibidem, f. 25.

¹⁸³ Ibidem, f. 26.

¹⁸⁴ Ibidem, f. 7.

Serbarea tineretului închinată regelui Carol al II-lea, Marele Străjer al Țării, marcată în fiecare an la data de 8 Iunie, a dobândit în ultimii ani o importanță tot mai mare, punând uneori în umbră Ziua Națională de 10 Mai.

La data de 3 iunie 1937, Ministerul de Interne comunica telegrafic tuturor Prefecturilor din țară, următoarele:

„Cu prilejul zilei de 8 Iunie, rugăm luați măsuri să se așeze pe fațada localurilor publice cu deosebire la prefectură și primăriile tuturor comunelor, tabloul Majestății Sale Regele, cât mai împodobit și iluminat. stop. totodată veți lua măsuri ca în acea zi să se arboreze drapele naționale confecționate din material nou, interzicând cu desăvârșire arborarea drapelor mici, decolorate sau uzate. stop”¹⁸⁵.

Pe plan local, la data de 27 mai 1937, comandantul Legiunii Putna solicita primarului orașului Focșani, ca pentru serbările din 8 Iunie, să pună la dispoziție Stadionul Municipal și să execute următoarele lucrări:

„1. Repararea și ornarea cu tricolor și verdeață a tribunelor de pe stadion. Portretul Majestății Sale Regele Carol al II-lea va fi așezat la mijloc, împodobit cu panglici tricolore.

2. Instalarea luminei electrice astfel ca să fie bine luminat seara atât stadionul cât și tribunele

3. Procurarea și montarea unui catarg lung de minimum 10 metri, vopsit tricolor și prevăzut cu un scripete cu frânghie pentru a se putea înălța pe el pavilionul.

4. Procurarea pavilionului de dimensiunea 3 x 1,50 metri.

5. Repararea gurii de apă ce se află pe stadion.

6. Confecționarea a 500 pătrate de lemn cu laturile egale de 10 centimetri și 2 centimetri grosime iar la mijloc să aibă un cui de 15 centimetri. Aceste pătrate vor servi la marcarea terenului pentru exercițiile de educație fizică.

7. Procurarea a 80 torțe pentru retragerea de seară.

¹⁸⁵ Ibidem, f. 32 – 33.

8. Instalarea pe stadion a unor bare de frânghie pentru a se evita îngrămădirea publicului pe locul de desfășurare a programului.

9. Instalarea de megafoane și un microfon.

10. Stropirea străzii Cuza – Vodă în tot cursul zilei.

11. Circa 1 / 2 metri de lemn de foc din care și tăiate pentru șezătoarea de seară”¹⁸⁶

Conform programului întocmit de prefectul județului Putna în colaborare cu generalul Păltineanu, comandantul Diviziei a VI – a și cu profesorul David Manea, comandantul Legiunii Străjerilor din județul Putna, aflăm că serbarea din data de 8 Iunie 1937 urma să se desfășoare astfel:

„1. Această zi este serbarea tineretului închinată Majestății Sale Regele Carol al II – lea, Marele Străjer al Țării

2. Participă în mod oficial toate autoritățile bisericești, civile, militare și culturale:

a) Toate unitățile strejărești din localitate sub conducerea domnului profesor D. Manea, comandantul Legiunei de Străjeri Putna

b) Cercetașii – străjerii

c) Premilitarii

d) Elevii tuturor școalelor

e) Societățile culturale și sportive

3. În această zi, toate clădirile vor fi decorate, iar la ferestre vor avea portretul Majestății Sale Regele Carol al II-lea, seara frumos luminate

I. De Dimineață

Solemnitatea se va desfășura pe stadionul din fața Școlii Normale, unde se vor găsi

unitățile strejărești, premilitarii, școlile etc., la ora 8. 30

8. 30 – 8. 55: Raportul pe subunități

8. 55 – 9.00.: Prevestirea serbării prin muzici și goarne

9. 00 - Raportul:

¹⁸⁶ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 72 / 1937, f. 76.

- *Trecerea în revistă*
- *Așezarea în careu*
- *Slujba religioasă (scurtă de câmp)*
- *Ceremonialul ridicării pavilionului*
- *Citirea prin ordin de zi a străjerilor distinși*
- *Programul de gimnastică al străjerilor*
- *Defilarea străjerilor, premilitarilor, a tuturor școalelor și*

societăților

II. După amiaza, la ora 16: emulații sportive la stadion și coborârea pavilionului

III. Seara

La ora 20. 30, străjerii dela școlile secundare, premilitarii și societățile sportive se vor

găsi adunați în fața Comandamentului Diviziei a VI – a, de unde în sunetul muzicii Regimentului 10 Dorobanți Putna și al corniștilor, vor parcurge: Bulevardul Carol, Strada Cotești până la Liceul Comercial apoi Strada Mare, Strada I. C. Brătianu (cu oprire în fața Prefecturii).

În urmă, cortegiului se înapoiază pe Calea Cuza – Vodă, Bulevardul P. P. Carp, până în fața

Bisericii Sfântul Ioan, unde are loc șezătoarea”¹⁸⁷

Ceremonii fastuoase au fost organizate în întreg cuprinsul județului Putna și pentru cinstirea memoriei Eroilor Neamului. La 10 Iunie 1937, cu ocazia „Zilei Eroilor”, în Focșani au fost organizate ceremonii religioase la bisericile tuturor cultelor, urmate de procesiuni la cele patru Cimitire ale Eroilor: Nordic, Militar, „Sfântul Mina” și Israelit. Din programul zilei nu au lipsit: cuvântările ocazionale, momentele de reculegere, serbarea culturală găzduită de Teatrul „Maior Gheorghe Pastia” și nici retragerea cu torțe¹⁸⁸

¹⁸⁷ Idem, fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 83 / 1937, f. 36 - 36 verso.

¹⁸⁸ Ibidem, f. 70.

La 6 August 1937, au fost oficiate slujbe religioase în toate comunele județului Putna în care se găseau înmormântați Eroii ai Primului Război Mondial ¹⁸⁹ Cu această ocazie s-au desfășurat festivități atât la Mausoleul Mărășești cât și la Focșani. În cinstea victoriei de la Mărășești, Primăria orașului de pe malurile Milcovului a organizat o impresionantă defilare, la care au luat parte foști luptători din război alături de ostași din Garnizoana Focșani ¹⁹⁰

La data de 30 August 1937, orașul Focșani a îmbrăcat din nou haine de sărbătoare, cu ocazia comemorării celor 60 de ani de la asaltul redutei Grivița. Ceremoniile organizate din inițiativa Ligii Culturale, Secția Focșani au debutat la orele 9.00, în fața Monumentului Independenței și s-au derulat astfel:

„La ora 9, serbarea se deschide prin sunetul „Atacul” cântat de corniști și de muzica

Regimentului 10 Dorobanți

Urmează:

1) Serviciul religios de pomenirea Eroilor dela Grivița

2) Cuvântările rostite de Domnii:

a) reprezentant al bisericii

b) reprezentant al Ligei Culturale

c) reprezentant al Fundațiilor Culturale Regale

d) Primar al orașului

e) Prefect al județului

f) delegat al Garnizoanei și alții

3) Defilarea: veteranilor, luptătorilor 1916 – 1918, premilitarilor, străjerilor, cercetașilor, Societăților sportive, tineretului, etc.

4) Participanții la serbare vor merge apoi cu muzica în frunte la casa Maiorului Gheorghe Șonțu din capătul străzii cu același nume urmând itinerariul: Strada N. Săveanu prin fața

¹⁸⁹ Ibidem, f. 101.

¹⁹⁰ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 72 / 1937, f. 130.

*Liceului „Unirea”, Strada Niculaide, coloana oprindu-se la casa Eroului, unde se păstrează o clipă de liniște. La întoarcere, coloana merge pe Strada Maior Gheorghe Șonțu, Calea Cuza – Vodă, Strada I. C. Brătianu, Strada Mare a Unirii, Piața Sfântul Ioan, până în grădina publică, unde muzica va cânta până la ora 12, când ia sfârșit serbarea”*¹⁹¹.

Ziua onomastică a reginei Maria din 22 Iulie dar și ziua sa de naștere din 29 Octombrie, au fost marcate după tradiție, prin serviciu religios. Același ritual religios a avut loc și la data de 16 Octombrie 1937, cu ocazia zilei de naștere a Regelui. În această zi, prin Ordin al Ministerului de Interne, toate școlile și instituțiile publice au fost închise și au arborat drapele naționale¹⁹²

Cel mai important eveniment din viața Familiei Regale a României, a avut loc la data de 25 Octombrie 1937, cu ocazia zilei de naștere a Marelui Voevod Mihai de Alba – Iulia.

La data de 20 octombrie 1937, Ministerul de Interne transmitea tuturor prefecturilor din țară, următoarea Telegramă, în legătură cu ceremoniile din 25 Octombrie:

„Luni, 25 Octombrie va avea loc la Sinaia, marea solemnitate a înaintărei Marelui Voevod Mihai la gradul de sublocotenent. stop. la această solemnitate fiecare județ va trimite câte o delegație de douăzeci persoane alese de prefect dintre primarii comunelor rurale. stop. delegații vor fi îmbrăcați în costume naționale iar unde nu sunt în sumane și căciuli. stop. placarde nu sunt admise. stop. delegația va fi condusă de prefect, subprefect sau un pretor. stop. pentru transportarea delegațiilor la Sinaia vor fi formate trei trenuri oficiale luni dimineața, unul la București cu plecarea la ora cinci și câte unul la Ploiești și Brașov cu plecarea la ora șase. stop. până la aceste puncte, delegații vor sosi în timp util, calculat de prefect, cu trenurile obișnuite personale sau accelerate. stop. la

¹⁹¹ *Ibidem*, f. 137.

¹⁹² S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 83 / 1937, f. 129.

*aceste trenuri vor fi atașate dela centre importante, vagoane speciale clasa treia. stop. călătoria în tren va fi gratuită, pe baza certificatelor individuale elaborate de către Prefectură. stop. întreținerea delegațiilor privește comunele respective și județul. stop. toți delegații trebuie să fie prezenți pe platoul solemnității situat între Sinaia și Poiana Țapului, luni la ora opt dimineața. stop. acolo vor fi așezați la locul rezervat de către prefectul Prahovei. stop. delegații județelor vor fi trecuți în revistă de către Majestatea Sa Regele. stop. după solemnitate, transportul delegațiilor la înapoiere va fi același ca la sosire. stop. vă veți conforma întocmai acestor dispozițiuni”*¹⁹³

La data de 24 octombrie 1937, prefectul județului Putna îl delega pe pretorul plășii Gârlele, A. Tătăranu, în funcția de conducător al delegației județului Putna la serbările de la Sinaia din 25 Octombrie 1937¹⁹⁴. Din delegația oficială au făcut parte următorii primari: Ștefan Mânea (Andrieșul de Jos), Ion G. Banu (Valea Sării), Ștefan Pantazică (Tichiriș), Ion Necula – Botezatu (Păulești), Vasile Andronic (Păunești), Vasile Chilian (Vidra), Dimitrie Florescu (Orbeni), Nicolae Ungureanu (Sascut), Gheorghe Bălan (Soveja), Șerban Dobriu (Răcoasa), Constantin Avram (Copăcești), Constantin Codiță (Movilița), Aurel Șușu (Paltin), Ștefan Irinoiu (Reghiu), Ion Bute (Nămolosa – Sat), Gheorghe Mărculescu (Ciușlea), Constantin Neagu (Țifești), Ioan Lechea (Negriștești), Ioan Negoită (Câmpineanca)¹⁹⁵

Începutul anului 1938 a stat și de această dată sub semnul Unirii Principatelor. În județul Putna, ziua de 24 Ianuarie a fost sărbătorită prin Tedeumuri la care au luat parte autoritățile civile și militare, dar și prin serbări școlare organizate în toate instituțiile de învățământ din județ, în cadrul cărora au fost rostite cuvântări despre importanța actului săvârșit la 24 Ianuarie 1859¹⁹⁶.

¹⁹³ *Ibidem*, f. 139 – 141.

¹⁹⁴ *Ibidem*, f. 149.

¹⁹⁵ *Ibidem*, f. 143.

¹⁹⁶ *Ibidem*, dosar nr. 88 / 1938, f. 3.

Putnenii au sărbătorit cu același entuziasm și Ziua Națională de 10 Mai. La orele dimineții, în toate bisericile județului au fost oficiate servicii religioase în cinstea mării sărbători. Tedeumuri festive au fost intonate și în bisericile tuturor cultelor din orașul Focșani. Din programul zilei nu au lipsit nici de această dată: revista trupelor, defilarea din fața Monumentului Independenței, recepția de la Palatul Administrativ și nici retragerea cu torțe de la orele serii. În cinstea Zilei Naționale, autoritățile publice dar și particularii din Focșani, au arborat pe clădiri drapelul tricolor și în vitrinele magazinelor a fost expus portretul regelui Carol al II-lea ¹⁹⁷

La 10 Mai 1938, prefectul județului Putna, Ion Arbore transmitea regelui Carol al II-lea, următoarea Telegramă:

„În numele populației și autorităților din județul jertfei și biruinței pentru Unitatea Națională, cu prilejul strălucitei Zile de 10 Mai, rog respectuos pe Majestatea Voastră să binevoiască a primi încredințarea sentimentelor noastre de adânc devotament, al celui mai curat prișos de credință, iubire față de Suveranul tuturor nădejdelor și năzuințelor noastre.

Să trăiți mulți ani Majestate!

Să trăiască Măria Sa Marele Voevod de Alba – Iulia!

Să trăiască Dinastia!” ¹⁹⁸

Cu ocazia „Zilei Eroilor” din data de 2 Iunie 1938, în întreg județul Putna au avut loc ceremonii de comemorare a celor care s-au sacrificat pentru Patrie. În cinstea lor, au fost oficiate servicii religioase, s-au organizat procesiuni la cimitire și serbări culturale, au fost rostite cuvântări și au fost strânse fonduri pentru Societatea „Cultul Eroilor” ¹⁹⁹

Comemorările de la Mărăști din data de 2 Iunie 1938, au fost organizate sub egida Societății „Mărăști” Ceremoniile au debutat la orele 10.30, cu un serviciu religios oficiat la biserica din Mărăști,

¹⁹⁷ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 86 / 1938, f. 19.

¹⁹⁸ Idem, fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 88 / 1938, f. 43.

¹⁹⁹ Ibidem, f. 76.

urmat de parastasul slujit la criptele din localitate. Cu această ocazie, cei prezenți la eveniment au putut vizita atât criptele cât și școala, uzina și castelul de apă din Mărăști. La orele prânzului, organizatorii au oferit un dejun pentru oficialii prezenți și un praznic pentru populație²⁰⁰.

Eroii Neamului au fost cinstiți și la Mărășești, printr-un serviciu religios oficiat de Episcopul Romanului, la biserica „*Adormirea Maicii Domnului*” din localitate. La orele 9.30, cortegiul alcătuit din oficialități și populație a pornit în procesiune arhierească spre Mausoleu, unde a luat parte la parastasul pregătit pentru Eroii. Din programul zilei nu au lipsit: cuvântările ocazionale, defilarea societăților și premilitarilor, șezătoarea strejărească și nici retragerea cu torțe²⁰¹.

Pe fondul noului regim de autoritate monarhică, instaurat la 10 februarie 1938 și instituționalizat prin Constituția din 27 februarie 1938, Regele își asigura rolul dominator, precumpănitor în sistemul politic al țării, subordonându-și atât Parlamentul cât și Guvernul și puterea Judecătorească²⁰². În aceste condiții serbările „*Restaurăției*” s-au desfășurat cu mult fast, „*pentru ca fara să-și exprime prețuirea pentru cărmaciul ei*”²⁰³.

În cinstea Suveranului, comandamentul organizației paramilitare „*Straja Țării*” anunța organizarea unui concurs de ștafetă, care urma să se desfășoare pe următorul itinerariu:

„*Ștafeta de Vest, pe itinerariul: Timișoara – Craiova – Pitești – București*

„*Ștafeta de Nord, pe itinerariul: Cernăuți – Roman – Mizil – București*

„*Ștafeta de Est, pe itinerariul: Chișinău – Huși – Brăila – București*

²⁰⁰ *Ibidem*, f. 51.

²⁰¹ *Ibidem*, f. 72.

²⁰² Ioan Scurtu, *op. cit.*, p. 233.

²⁰³ *Ibidem*, p. 242.

Ștafeta de Sud, pe itinerariul: Giurgiu – București

Ștafetele purtate de străjeri vor aduce pământ dela cele patru frontiere de mai sus, ce se va preda Majestății Sale Regelui, în cadrul serbărilor dela 8 Iunie.

Pentru deplina reușită, deoarece este nevoie ca pe locurile de plecare, pe parcurs și la locurile de oprire, cursa să se desfășoare în cele mai bune condițiuni și cu tot fastul, vă rugăm a da tot concursul material și moral al Dumneavoastră”²⁰⁴

Ștafeta strejărească a graniței de Nord urma să plece de la punctul de frontieră Grigore Ghica Vodă, oprindu-se la Burdujeni, Roman, Mărășești, Mizil și București. Distanța se va alerga pe cinci etape:

„Etapa I – a: Punctul de frontieră Grigore Ghica Vodă – Burdujeni, cu solemnitate de oprire la Cernăuți. Plecarea la 4 Iunie, ora 6

Etapa a II – a: Burdujeni – Roman. Plecarea la 5 Iunie, ora 6

Etapa a III – a: Roman – Mărășești, cu solemnitate de oprire la Bacău. Plecarea la 6 Iunie, ora 6

Etapa a IV – a: Mărășești – Mizil, cu solemnitate de oprire la Focșani, Râmnicul Sărat și Buzău.

Plecarea la 7 Iunie, ora 6.

Etapa a V – a: Mizil – București, cu solemnitate de oprire la Ploiești. Plecarea la 8 Iunie, ora 6

În fiecare județ pe unde este traseul ștafetelor, va fi format câte un comitet de patronaj, sub președinția unei personalități locale sau a prefectului de județ, compus din capii autorităților locale civile, militare și străjerești, cu însărcinarea de a organiza din punct de vedere tehnic și material în județul respectiv, traversarea ștafetei și a lua legături cu județele vecine pentru schimb.

²⁰⁴ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 86 / 1938, f. 32.

Vor fi desemnate comitete de patronaj în orașele unde este prevăzută solemnitate de oprire”²⁰⁵.

La data de 4 iunie 1938, prefectul îl înștiința pe primarul orașului Focșani, că face parte din comitetul local de patronaj, alcătuit cu ocazia Ștafetei Strejărești. În dimineața zilei de 7 iunie 1938, la orele 7.30, acesta trebuia să fie prezent lângă semnul de hotar din fața Catedralei „Sfântul Ioan”, pentru a primi ștafeta care aducea pământ de la frontiera de nord a țării²⁰⁶

Primăria orașului Focșani s-a implicat activ și în organizarea Serbărilor Strejărești de pe plan local dispunând următoarele: împodobirea clădirilor cu drapele tricolore și portrete ale regelui

Carol al II-lea, stropirea cu apă a străzii Cuza – Vodă în perioada 3 – 8 iunie 1938, realizarea tribunelor și a băncilor care urmau să fie așezate în fața Catedralei „Sfântul Ioan”, procurarea lemnului pentru focul care urma să se aprindă în seara zilei de 8 Iunie în piața centrală a orașului, instalarea unui microfon și a unui difuzor pe stadion, procurarea celor 100 de torțe necesare retragerii organizate de Garnizoana Focșani²⁰⁷

Conform programului alcătuit de prefectul județului Putna, colonel Ion Arbore, împreună cu comandantul Legiunii de Străjeri Putna, Ion Florea, festivitățile dedicate zilei de 8 Iunie 1938 s-au desfășurat astfel:

„I. Această zi este serbarea tineretului închinată Majestății Sale Regele Carol al II – lea, Marele Străjer al Țării

2. Participă în mod obligatoriu toate autoritățile: bisericești, civile, militare și culturale

a) Toate unitățile strejărești din localitate, sub conducerea domnului profesor D. Beldi,

comandantul Cohortei de străjeri Focșani

b) Premilitarii

²⁰⁵ *Ibidem*, f. 33 - 34.

²⁰⁶ *Ibidem*, f. 51.

²⁰⁷ *Ibidem*, f. 39 – 39 verso.

c) Elevii tuturor școalelor

d) Societățile culturale și sportive

3. În această zi, toate clădirile vor fi decorate, iar la ferestre vor avea portretul Majestății Sale Regele Carol al II-lea, seara frumos luminate

I. De Dimineață

Solemnitatea se va desfășura pe stadionul din fața Școalei Normale, unde se vor găsi unitățile strejărești, premilitarii, școalele, societățile, la ora 8.30

8.30 – Sosirea subsemnatului și primirea raportului

- Trecerea în revistă

- Slujba religioasă

- Ceremonialul ridicării pavilionului

Citarea prin ordin de zi a străjerilor distinși și împărțirea premiilor

- Programul de gimnastică al străjerilor

- Demonstrație de apărare pasivă

- Defilarea

II. După amiaza, la orele 16, la stadion: emulații sportive, serbarea „Zilei Sporturilor” și coborârea pavilionului

III. Seara

La ora 20.30, străjerii dela școlile secundare, premilitarii și societățile sportive se vor găsi adunați pe porțiunea de la Statuia lui Filipescu la Prefectură, de unde, în sunetul muzicii Regimentului 10 Dorobanși și corniștilor, vor parcurge: Strada I. C. Brătianu, Strada Mare a Unirii, Bulevardul Petre Carp până la Piața de solemnități unde se ține șezătoarea”²⁰⁸

La data de 18 Iulie 1938, întreaga societate românească a fost zguduită de vestea morții reginei Maria. Telegrama Ministerului de Interne transmisă tuturor prefecturilor din țară, anunța următoarele:

„Cu adâncă durere în suflet vă aducem la cunoștință că Majestatea Sa Regina Maria a încetat din viață la castelul Pelișor,

²⁰⁸ *Ibidem*, f. 55.

*azi, 18 Iulie 1938, ora 17. 38 minute. stop. la căpătâiul Augusteii bolnave se găseau Majestatea Sa Regele, Alteja Sa Regală Principesa Elisabeta și Măria Sa Marele Voevod de Alba – Iulia. stop. erau prezenți Înalt Prea Sfinția Sa Patriarhul Miron Cristea, Președintele Consiliului de miniștri, profesori, doctorul Sroner, profesorul doctor Hartolomei, doctorul Lascăr și doctorul Iliescu. stop”*²⁰⁹

Ca urmare a unei noi Telegramme a Ministerului de Interne, sosită în seara zilei de 18 Iulie, prefectul județului Putna făcea publică trista veste, solicitând autorităților să arboreze drapelul țării cemit.²¹⁰

În Adresele trimise la data de 19 iulie 1938 către toate instituțiile județului Putna, prefectul dispunea:

„Nici un spectacol nu va avea loc și nici o muzică nu va cânta decât cântece religioase până în ziua înmormântării, care se va anunța din timp.

*În biserici, se vor oficia servicii religioase în fiecare clopotele bisericilor se vor trage zilnic între orele 17 – 18”*²¹¹.

O nouă Telegramă oficială a Ministerului de Interne din 19 iulie 1938, anunța că:

*„În urma încetărei din viață a Majestății Sale Regina Maria, guvernul a ordonat doliu național până în ziua înmormântării. stop. toate autoritățile vor avea serviciul suspendat în zilele de joi 21 și sâmbătă 23 curent. stop. luați măsuri în consecință. stop”*²¹²

Prefectul județului Putna se conformează ordinelor primite de la București și trimite o serie de Fonograme către toți primarii urbani și pretorii din județ, precum și comandantului Legiunii de Jandarmi Putna, informându-i despre doliul național²¹³.

²⁰⁹ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 129 / 1938, f. 203 - 204.

²¹⁰ *Ibidem*, f. 205.

²¹¹ *Ibidem*, f. 208.

²¹² *Ibidem*, f. 212.

²¹³ *Ibidem*, f. 215.

La 19 iulie 1938, prin glasul prefectului Ion Arbore, putnenii exprimau cele mai sincere condoleanțe către Suveranul lor, pentru dureroasa pierdere suferită:

*„Populația județului Putna, adânc îndurerată de pierderea Reginei Mame, care le-a fost îndrumătoare în zilele de mare restriște, vă asigură în aceste clipe de mare durere, de întregul lor devotament”*²¹⁴

La data de 20 iulie 1938, Ministerul de Interne comunica prefectilor, detaliile ceremoniilor funerare din data de 24 Iulie:

*„Înhumarea corpului neînsuflețit al Majestății Sale Regina Maria va avea loc la Curtea de Argeș în după amiaza zilei de 24 Iulie curent. stop. în ziua înmormântării, prezența Dumneavoastră va fi absolut necesară la reședința județului unde se va oficia un serviciu religios la ora 17.30, când corpul va fi depus în cavou. stop. la acest serviciu religios vor trebui să asiste toate autoritățile locale, garnizoana, școalele cu drapelul lor. stop. ținuta de mare doliu cu decorațiuni. stop. corpul diplomatic și consular local va fi invitat la serviciul religios. stop. la aceeași oră în toate comunele rurale se va oficia un serviciu religios la care vor asista autoritățile locale și școlare. stop”*²¹⁵

Ca urmare a deciziei regelui Carol al II-lea, regina Maria a fost îmbrăcată într-o rochie albă, simplă și nu în haine domnești deoarece: *„așa îi stă mai bine, în această simplitate femeiască, căci oricât credea ea, a fost, înainte de toate, femeie”*²¹⁶. Corpul neînsuflețit al Reginei a fost depus timp de o zi la Peleş, apoi trei zile la Cotroceni. Potrivit testamentului său, inima Reginei a fost depusă într-o casetă, învelită în drapelele României și Marii Britanii și așezată ulterior în capela „Stella Maris” din Balcic²¹⁷

²¹⁴ *Ibidem*, f. 216.

²¹⁵ *Ibidem*, f. 218 – 219.

²¹⁶ Ioan Scurtu, *op. cit.*, p. 245.

²¹⁷ *Ibidem*.

Ceremoniile funerare au avut loc în ziua de 24 Iulie 1938, la biserica Mănăstirii Curtea de Argeș, unde Regina a fost înmormântată alături de soțul său, regele Ferdinand ²¹⁸

În toate localitățile județului Putna, clopotele bisericilor au bătut fără încetare în după-amiaza zilei de 24 Iulie 1938, în semn de prețuire pentru Regina Maria, iar bisericile au devenit neîncăpătoare pentru cei care doreau să se roage pentru odihna sufletului său. Memoria Reginei a fost cinstită și la Focșani, prin servicii religioase oficiate atât la Catedrala „Sfântul Ioan” cât și la Templul Coral ²¹⁹

Servicii religioase au fost oficiate în toate bisericile județului Putna și la data de 30 Iulie, pentru parastasul de nouă zile al Reginei ²²⁰ dar și pe 27 August 1938, pentru parastasul de 40 de zile ²²¹.

Festivități de importanță națională au avut loc și la data de 6 August 1938, cu ocazia comemorării Eroilor care au căzut la datorie în Primul Război Mondial. La ceremoniile de la Mărășești, a fost prezent și un grup de 50 de ofițeri în rezervă ai armatei polone, însoțiți de căpitanul Panaitescu de la Muzeul Militar din București, în calitate de delegat al Ministerului Apărării Naționale ²²².

Conform programului întocmit de comandantul Diviziei a VI-a, ceremoniile din 6 August 1938, s-au derulat astfel:

„I. La ora 9: sosirea Comandantului Diviziei a VI-a și trecerea în revistă a trupelor și Societăților de foști luptători

II. Parastasul pentru pomenirea Eroilor, în fața Mausoleului

III. Cuvântări: - P.S. S. Ciopron, Episcopul Armatei

- Primarul Orașului Mărășești

Doamna Alexandrina Cantacuzino, Președinta Societății Ortodoxe Naționale Femeilor Române

²¹⁸ *Ibidem*, f. 246.

²¹⁹ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 129 / 1938, f. 223.

²²⁰ *Ibidem*, f. 230.

²²¹ *Ibidem*, f. 293.

²²² *Ibidem*, dosar nr. 88 / 1938, f. 183.

Reprezentantul Societăților foștilor luptători din războiul pentru Întregirea Neamului

Comandantul Diviziei a VI – a, reprezentantul Armatei

IV. Defilarea ofițerilor, trupei și Societăților

V. Vizitarea Mausoleului”²²³

La 18 Septembrie 1938, în prezența celor mai de seamă personalități ale țării, în frunte cu însuși regele Carol al II-lea, a avut loc ceremonia de inaugurarea a Mausoleului Eroilor de la Mărășești.

Conformându-se ordinelor primite de la Ministerul de Interne, prefectul județului Putna s-a preocupat de: asigurarea ordinii pe toată durata ceremoniei, transportul de la gara Mărășești până la Biserica Neamului a delegațiilor oficiale de la București, cartiruirea trupelor și stabilirea în teren a delegațiilor foștilor luptători²²⁴

La data de 10 septembrie 1938, același prefect trimitea Fonograme către pretorii plășilor: Zăbala, Vrancea, Mărășești, Trotuș, Biliești și Gârlele, solicitându-le prezența la ceremonia de sfințire a Bisericii Neamului din Mărășești, alături de primarii tuturor comunelor rurale, însoțiți de delegații alcătuite din săteni îmbrăcați în costume naționale dar și de echipe de călăreți și buciumași²²⁵

Și primarul orașului Focșani s-a implicat activ în pregătirea festivităților din 18 Septembrie 1938, punând la dispoziție edilului din Mărășești următoarele: sacale de udat, drapele, stâlpi vopsiți tricolor, materialele pentru tribune²²⁶

Toate delaliile ceremoniilor din data de 18 Septembrie 1938, se regăsesc în Darea de Seamă privind sfințirea Mausoleului de la Mărășești, prezentată de către prefectul județului Putna, colonel Ion Arbore, rezidentului Regal al Ținutului Dunărea de Jos, Victor Gh. Cădere, la data de 12 ianuarie 1939:

„Sfințirea Mausoleului de la Mărășești

²²³ *Ibidem*, f. 185.

²²⁴ *Ibidem*, f. 207.

²²⁵ *Ibidem*, f. 204.

²²⁶ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 86 / 1938, f. 74.

În ziua de 18 Septembrie 1938, în prezența Majestății Sale Regelui Carol al II-lea, a Marelui Voevod Mihai de Alba – Iulia, a Guvernului sub președenția I. P. S. Patriarh Miron, a căpitanilor Oștirii, a I. P. S. S. Mitropolitul Neculai Bălan al Ardealului, P. S. S. Episcopul Triteanu al Romanului, I. P. S. Ciopron al Armatei, Domnului Ministru Plenipotențiar, Rezident Regal al Dunării de Jos, a autorităților din Județul Putna, a diferitelor Asociații de foști luptători, a armatei și delegațiilor numeroase de locuitori din județele limitrofe și membrilor „Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române”, s-a făcut sfințirea Mausoleului Mărășești.

În seara zilei de 17 septembrie 1938, s-a făcut slujba vecerniei de către Înălții Chiviorni, fiind de față mulți credincioși, Colonel Arbore, Prefectul Județului Putna, Comitetul Societății Ortodoxe în frunte cu D-na Alexandrina Cantacuzino, farmacist P. Ionescu, primarul orașului Mărășești, delegații de ofițeri și grade inferioare, etc.

În ziua de 18 septembrie 1938 s-a început serviciul divin al Sfințirii care a ținut până la ora 11 când a sosit Înaltul Guvern și apoi Majestatea Sa Regele, însoțit de Marele Voevod Mihai de Alba – Iulia și Casa Militară a Majestății Sale Regelui, fiind întâmpinat de I. P. S. Patriarhul, D-l Rezident Regal și de D – l Comandant al Diviziei a VI – a.

S-a făcut un parastas pentru Eroii din criptă, după care au luat cuvântul:

P. S. S. Episcopul Colan, Ministrul Cultelor, I. P. S. S. Nicolai al Ardealului, D-l General Argeșianu, Ministru Apărării Naționale

Un mare mutilat

D – na Alexandrina Cantacuzino, președinta Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române, sub îngrijirea căreia s-a ridicat sfântul locaș

Cel din urmă a cuvântat Majestatea Sa Regele Carol al II-lea, care a fost viu ovaționat de impunătoarea asistență.

În urmă s-a făcut defilarea armatei în fața Majestății Sale Regelui.

După defilare, D-l Rezident Regal a salutat pe Majestatea Sa Regele, pe peronul gării Mărășești la plecare, apoi a luat loc în trenul ministerial”²²⁷

La data de 29 septembrie 1938, orașul Mărășești a fost vizitat de mai multe delegații ale foștilor luptători, constituiți în Societatea F. I. D. A. C. Cu această ocazie, delegațiile din Cehoslovacia și Iugoslavia, au decorat orașul Mărășești²²⁸ Costul mesei pentru cei 80 de oaspeți străini, s-a ridicat la suma de 18.000 lei²²⁹

La data de 3 Octombrie 1938 se stingea din viață mareșalul Alexandru Averescu²³⁰ Detaliile referitoare la înmormântarea

²²⁷ Idem, fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 44 / 1939, f. 7.

²²⁸ Ibidem, dosar nr. 88 / 1938, f. 252.

²²⁹ Ibidem, f. 261.

²³⁰ **Alexandru Averescu** (9 martie 1859 – 3 octombrie 1938). Mareșal și om politic, președinte al Consiliului de Miniștri (29 ianuarie – 4 martie 1918; 13 martie 1920 – 13 decembrie 1921; 30 martie 1926 – 4 iunie 1927). Fiu al unui ofițer român din armata rusă, ulterior învățător la Iași și Târgu Frumos. Studiază la Seminarul teologic din Ismail, unde rămâne un an, după care absolvă Școala de Arte și Meserii din București (1876). Se distinge în timpul Războiului de Independență, unde participă ca voluntar, obținând gradul de sergent. Optează pentru o carieră militară, urmând Școala Militară de la Mănăstirea Dealu (1881), apoi Școala Superioară de Război din Torino (terminată în 1886). Revenit în țară, este director de studii la Școala Superioară de Război (1894 – 1896), atașat militar la Legația română de la Berlin (1896 – 1898) și șeful secției operații din cadrul Marelui Stat Major (1899 – 1904). General de brigadă din 10 mai 1906, este ales senator în 1907, pe listele național – liberale, fără a fi membru de partid. Ministru de Război (13 martie 1907 – 4 martie 1909), adept al ordinii și legalității, a avut sarcina de a potoli răscola țărănilor, de care s-a achitat cu succes. Șef al Marelui Stat Major General (18 noiembrie 1911 – 2 decembrie 1914), coordonează participarea României în cel de-al Doilea Război Balcanic. General de corp de armată din 1 ianuarie 1917. Este artizanul victoriilor românești de la Mărăști și Oituz din vara anului 1917. Apropierea sa de soldați, faptul că era trimis să rezolve marile probleme apărute pe front, a dus la nașterea unui adevărat cult al său în rândul soldaților care au început să vadă în el un „Salvator” Popularitatea sa a ajuns atât de mare încât se

Mareșalului, se regăsesc în Nota telefonică transmisă la Prefectura județului Putna în ziua de 3 Octombrie 1938, de către generalul Dabija:

zvonise că ar vrea să-l răstoarne pe Rege și să preia puterea. Jignit de neîncrederea perechii regale, și-a înaintat demisia care a fost respinsă. Într-un moment crucial pentru soarta României, regele Ferdinand îi încredințează formarea unui Guvern (9 ianuarie – 4 martie 1918) care să încheie armistițiul cu Puterile Centrale. Se semnează astfel Tratatul preliminar de pace de la Buftea (20 februarie 1918), iar sub guvernul Marghiloman, Tratatul de Pace de la București (24 aprilie 1918), care va rămâne fără urmări concrete în urma victoriilor Antantei pe frontul de vest. Bazându -se pe valul de popularitate, demisionează din armată și intră în politică, formând Liga Poporului (1918, din aprilie 1920 devenită Partidul Poporului). Partidul obține o victorie categorică la alegerile din mai 1920. Conduce guvernul în perioada de refacere de după război (13 martie 1920 – 13 decembrie 1921), deținând totodată și portofoliul Internelor (13 martie – 13 iunie 1920) și al Industriei și Comerțului (16 noiembrie 1920 – 13 decembrie 1921), fiind susținut politic de Ion I. C. Brătianu. În timpul acestei guvernări se realizează integrarea provinciilor românești unite cu țara în 1918, reforma financiară, unificarea monetară și reforma agrară. Totodată, este semnat Tratatul de la Trianon (4 iunie 1920), Tratatul de la Paris (28 octombrie 1920), tratatele bilaterale prin care s-a constituit Mica Înțelegeră, tratatele de amiciție cu Franța, Italia și Concordatul cu Vaticanul. Este din nou prim – ministru în perioada 30 martie 1926 – 4 iunie 1927, (concomitent ministru al Finanțelor, 19 martie – 4 iunie 1927). Acum stabilește contacte cu principele Carol pentru aducerea sa pe tron , în contextul bolii tot mai grave de care suferea regele Ferdinand. Pentru contribuția sa militară și politică la istoria României este consacrat membru de onoare al Academiei Române (1923), senator de drept (1926) și mareșal al României (14 iunie 1930). Consimte la instaurarea regimului autoritar carlist, fiind apoi numit consilier regal (30 martie 1938). Popularitatea câștigată pe câmpul de luptă este încet risipită pe câmpul luptelor politice. Autor al unor tratate militare și al lucrărilor „*Criza politică și urmările ei*” (1927) și „*Dictatura și comunismul*” (1936). Și-a consemnat memoriile în „*Notițe zilnice din războiu*” (1916 - 1918). După moarte, trupul i-a fost depus în cripta de la Mărăști, în mausoleul ridicat din inițiativa sa pentru a cinsti memoria eroilor din 1917. [Stan Stoica (coord.), *op. cit.*, p. 44 - 45].

„1. La înmormântarea Mareșalului Averescu se vor face funeralii naționale.

2. Înmormântarea se va face la Mausoleul Mărăști.

3. Trenul, vagonul mortuar vor sosi în gara Mărășești, Joi 6 octombrie a. c. ora 14. Cu acelaș tren vor veni și Domnii Miniștrii în frunte cu Sanctitatea Sa Miron Cristea, Patriarhul României.

4. În gara Mărășești se vor găsi cel puțin 30 mașini, toate rechiziționate, pentru transportarea asistenților la Mărăști. Mașini vor veni și dela București.

5. Drumurile, podurile, podețele pe unde urmează să treacă carul mortuar să fie accesibile (se va pune în vedere Domnului Inginer al Serviciului Județean de Drumuri).

6. Se va lua măsuri ca școlile și premilitarii dela comunele pe unde urmează să treacă cortegiul mortuar vor ieși înainte îmbrăcați în haine de sărbătoare și cu drapele cernite.

7. Deasemenea, tot prin comunele pe unde urmează să treacă cortegiul, se vor arbora drapele cernite.

8. Se va interveni la Primăria Focșani pentru ca să dea 100 drapele necesare pentru decorarea Mausoleului.

9. În scopul organizării funerariilor, mâine, 4 octombrie a. c. după amiază, va sosi la Prefectură, Domnul Inginer Petrescu din partea Societății „Mărăști”

10. Se vor lua măsuri pentru paza drumurilor pe unde urmează să treacă cortegiul.

Deasemenea, se vor găsi 30 de jandarmi la Mărăști, pentru menținerea ordinii”²³¹

La data de 4 octombrie 1938, prefectul Arbore solicita Poliției orașului Focașni dar și Legiunii de Jandarmi Putna, să se ocupe de rechiziționarea a 30 de mașini și patru autobuze, necesare transportului oficialităților care urmau să participe la funerariile

²³¹ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 129 / 1938, f. 350.

mareșalului Averescu dar și de asigurarea ordinii pe toată durata ceremoniilor²³².

În Fonograma expediată pretorilor plășilor Vrancea și Mărășești, prefectul județului Putna solicita acestora: să ia măsuri pentru curățirea drumurilor pe care va trece convoiul mortuar, să arboreze drapele cernite, să mobilizeze populația pentru a lua parte la ceremonii²³³

Ultimele precizări legate de funerariile de la Mărăști, erau comunicate de către Garnizoana București, comandantului Diviziei a VI – a, la data de 4 octombrie 1938:

„Vagonul mortuar sosește în gara Mărășești la ora 13.59, joi 6 octombrie 1938.

Se va da onorul pe peron de către una companie cu Drapel și muzică.

Cortegiul se transportă la Mărăști cu automobilele procurate de autoritățile civile. La Mărăști sunt trupe care au primit deja ordinul de a da cuvenitul onor.

Vor lua parte cât se poate de mulți ofițeri care vor sta la dreapta companiei de onoare, pe peronul gării Mărășești.

Ținuta trupei de ceremonie, iar a ofițerilor din front K. 4. c.; pentru cei afară din front D. 4. c.

În gara Mărășești se va face un scurt serviciu religios de către preoții ce urmează cortegiul, la care va lua parte și preotul Garnizoanei Focșani și Tecuci.

Se va însărcina de Dumneavoastră un ofițer cu personalul necesar, pentru a asigura imbarcarea în automobile, precum și la Mărăști, aranjarea întregii asistențe.

La ceremonie, Compania de Jandarmi va asigura ordinea în gara Mărășești precum și la Mărăști.

Deasemenea, luați măsuri de a se da onorurile tot cu una companie, Drapel și muzică și în gara Focșani.

²³² Ibidem, f. 352.

²³³ Ibidem, f. 354.

În ziua înhumărei ora 17, armata întrerupe orice activitate printr-un minut de reculegere.

Domnul Comandant al Diviziei a VI – a va lua parte și la Mărăști la înhumare”²³⁴.

Pe 6 Octombrie 1938, la ora 13.00, trenul mortuar cu rămășițele pământești al marelui Alexandru Averescu, a făcut un scurt popas în gara Focșani. În cinstea momentului, clopotele tuturor bisercilor din oraș au bătut cu jale iar preoții au ținut o scurtă slujbă religioasă. La ceremonie au fost prezenți elevii tuturor școlilor din oraș însoțiți de profesori, premilitarii dar și autoritățile civile și militare²³⁵

Pentru ceremoniile funerare ale marelui Averescu, Prefectura județului Putna a cheltuit suma de 43.912 lei; numai costul parastasului servit la Mărăști pentru 100 de persoane, s-a ridicat la suma de 7.500 lei²³⁶

Ultimul eveniment important al anului 1938 a avut loc la data de 1 Decembrie, când românii de pretutindeni au sărbătorit Marea Unire. La Focșani, dar și în toate localitățile județului Putna, ziua de sărbătoare a fost marcată prin slujbe religioase urmate de onoruri militare dar și prin serbări cultural - artistice²³⁷

Cu ocazia zilei de 1 Decembrie 1938, inginerii silvici din cadrul Inspectoratului Silvic Focșani au semănat 8.000 kilograme de ghindă în apropierea gării Doaga, în cinstea regelui Ferdinand „*pentru ca pădurea ce va răsări să vorbească secolelor, ca și Dumbrava Roșie, de gloria acestui Ziditor al României Mari*”²³⁸ Ceremoniile dedicate acestui eveniment, s-au desfășurat după următorul program:

*„Ora 13: - sosirea și primirea participanților în gara Doaga
- vizitarea frontului din Lunca Siretului*

²³⁴ *Ibidem*, f. 356.

²³⁵ *Ibidem*, f. 358.

²³⁶ *Ibidem*, f. 363.

²³⁷ *Ibidem*, dosar nr. 88 / 1938, f. 295.

²³⁸ *Ibidem*, f. 286.

Ora 14 – 14. 10: Imnul Regal executat de Străjeri

Ora 14. 10 – 14. 30: Tedeum

Ora 14. 30 – 15. 20 Cuvântări ocazionale pentru slăvirea zilei de 1 Decembrie, cum și imortalizarea memoriei Regelui Ziditor, prin înființarea Monumentului viu „Dumbrava Regelui Ferdinand I”

Ora 15. 20 – 15. 30: Conferință educativă asupra importanței luptelor de la Doaga, Cosmești și Mărășești

Ora 15. 30 – 15. 40: Recitări strejărești”²³⁹

Locuitorii județului Putna au sărbătorit cu mare entuziasm, împlinirea a 80 de ani de la Unirea Principatelor Române, prin Tedeumuri oficiate în toate bisericile, urmate de serbări școlare și discursuri care cinsteau memoria celor care au contribuit la realizarea marelui ideal național²⁴⁰

La Focșani, ziua de 24 Ianuarie 1939 a fost marcată prin servicii religioase oficiate atât la Catedrala „Sfântul Ioan” cât și la Templul Coral²⁴¹, urmate de o mare Serbare Strejărească organizată de Cohorta de Străjeri din Focșani la Teatrul „Maior Gheorghe Pastia”, începând cu orele 16. 00²⁴² Programul zilei de sărbătoare a fost întregit de festivitățile găzduite de Liceul „Unirea”, care își serba astfel, patronul spiritual²⁴³

La 27 Februarie 1939, românii de pretutindeni au sărbătorit un an de la promulgarea Constituției, care asigura Regelui supremația în stat.

Rezidentul Regal al Ținutului Dunărea de Jos, transmitea la data de 22 februarie 1939, prefectului județului Putna, următoarele:

„În conformitate cu dispozițiunile telegrafice ale Ministerului de Interne no. 3679 din 18 februarie a. c., se va sărbători în toată țara împlinirea unui an de la promulgarea Constituției.

²³⁹ *Ibidem*, f. 287.

²⁴⁰ *Ibidem*, dosar nr. 80 / 1939, f. 62.

²⁴¹ *Ibidem*, f. 66.

²⁴² *Ibidem*, f. 65.

²⁴³ *Ibidem*, f. 64.

În acest scop vă rugăm să dați dispozițiuni pentru pavoazarea orașelor și comunelor din județul Dumneavoastră, arborându-se drapelele ca la marile serbări naționale.

La vitrinele magazinelor se vor expune la loc de cinste și cu caracter festiv, portretul Majestății Sale Regelui și Măriei Sale Marelui Voevod Mihai de Alba – Iulia.

La orele 11 dimineața se va oficia un serviciu religios la toate bisericile, la care vor asista autoritățile civele și militare.

La toate școalele se va ține o conferință explicativă asupra binefacerilor noului regim instaurat de Constituție.

În seara menționatei zi, vor avea loc șezători la toate școalele și căminele culturale, cu program național, pe cât posibil în legătură cu acest eveniment.

Cu acest prilej, veți primi un afiș oficial și o broșură, pe care vă rugăm a o răspândi în tot cuprinsul județului.

Autoritățile publice nu vor avea serviciu”²⁴⁴

O nouă Adresă a Rezidentului Regal al Ținutului Dunărea de Jos, sosită la Prefectura Putna în data de 23 februarie 1939, preciza programul serbărilor școlare dedicate Zilei Constituției:

„Ora 9: la fiecare stol în cadrul ridicării Pavilionului Național, cuvântul Șefului va cuprinde însemnătatea zilei, făcându-se apologia Majestății Sale Regelui – Marelui Străjer. O jumătate de oră, cântece și jocuri românești, acolo unde vremea o permite

Ora 11 – 12: participarea la festivitățile organizate de autorități și Frontul Renașterii Naționale, cu detașament de onoare, formate din străjери și străjere din cursul superior (în toate capitalele de județ)

După amiază: Serbare festivă în capitalele de județ, la care participă autoritățile și elevii și elevii străjери ai stolurilor (delegați), care va cuprinde:

Imnul Regal

Deviza Străjerilor

²⁴⁴ *Ibidem*, f. 70.

Conferința

2 – 3 dansuri naționale executate de străjeri

Marșul „ Purtăm în suflet bărbăție”

Imnul Regal (cântat de toți cei prezenți)

Seara: Participarea la retragerea cu torțe, cu străjeri de la 16 ani în sus (detașament format din

50 – 100 străjeri), acolo unde se organizează

Conferința va cuprinde următoarele puncte:

1. Constituția din Februarie 1938 a afirmat ideea de solidaritate în locul desbinării în jurul ideii de structură a statului

2. Constituția cuprinde și dezvoltă ideea de organizare a națiunii producătoare prin accentuarea primatului muncii ca izvor de drepturi în Stat

3. Ideea de autoritate unitară și organică, în locul tendințelor de opoziție între individ și Stat

4. Ideea de dreptate

5. Primatul național în toate domeniile de activitate

6. Afirmarea ideii de elită conducătoare

7. Familia ca bază a Statului și Monarhia ca factor suprem de unitate și conducere

Vă rugăm să binevoiți a pune în vedere prin Inspectoratele Școlare ale Ținutului programul de mai sus, tuturor școalelor din Ținutul Dumneavoastră.

Deasemeni, vă rugăm să binevoiți a lua măsuri ca Inspectoratul General Școlar, să raporteze despre modul cum a decurs serbarea”²⁴⁵

Puterile s-au conformat ordinelor primite și au sărbătorit Ziua Constituției prin Tedeumuri, serbări școlare și șezători²⁴⁶ Totul a culminat cu serbarea festivă organizată de Straja Țării la Teatrul „Maior Gheorghe Pastia”, începând cu orele 16.30, din programul căreia nu au lipsit: „Imnul Regal”, Deviza Străjerilor, Marșul

²⁴⁵ *Ibidem*, f. 81 – 82.

²⁴⁶ *Ibidem*, f. 72.

„*Purtăm în suflet bărbăție*” și nici conferința ocazională ținută de profesorul Honoriu Filimon²⁴⁷

La 26 aprilie 1939, Consiliul de Miniștri a hotărât suspendarea serviciilor publice și aprobat „*sărbătorirea zilei de 1 Mai de către muncitorii și funcționarii particulari din centrele industriale prin adunări în local închis și serbări câmpenești*”²⁴⁸ În textul Adresei trimise tuturor prefecturilor din țară, se mai preciza:

„*Vă rugăm să binevoiți a ține seamă de această aprobare, cu următoarele restricțiuni: participanții la adunări nu vor purta insigne, nu vor face uz de pancarte și nici de steaguri în afară de cel național.*

Deasemenea, în ce privește orchestrele și fanfarele, nu vor putea cânta Imnul Național și muzică populară românească.

Se vor purta insignele „Frontului Renașterii Naționale”.

În ce privește procesiunile, ele vor fi oprite, în afară de drumul pe care trebuie să-l parcurgă dela-locul de adunare la locul serbării.

Se vor lua măsuri de ordine, cu observarea strictă ca elementele comuniste să nu se strecoare printre participanți, pentru a nu denatura caracterul serbărilor”²⁴⁹

Ziua Națională de 10 Mai 1939, s-a sărbătorit în județul Putna după tipicul anilor trecuți, prin: servicii religioase, defilări, serbări culturale, recepții și retrageri cu torțe²⁵⁰

În numele locuitorilor județului Putna, colonelul Alexandru Cristescu, prefectul județului, expedia regelui Carol al II-lea următoarea Telegramă:

„*Cu prilejul zilei de Zece Mai, zi creiată de ursita Neamului nostru, în numele populației și autorităților din Putna, județul jertfei și al biruinței, depun la picioarele Majestății Voastre, omagiul nostru*

²⁴⁷ Ibidem, f. 74.

²⁴⁸ Ibidem, f. 95.

²⁴⁹ Ibidem.

²⁵⁰ Ibidem, f. 115.

de adânc respect, iubire și nețărmurit devotament, cu urări de viață îndelungată și rodnică domnie.

Să trăiți Majestate!

Să trăiască Măria Sa Marele Voevod Mihai de Alba – Iulia!”²⁵¹

„Ziua Eroilor” a fost sărbătorită cu toată solemnitatea cuvenită la data de 18 Mai 1939. Putnenii și-au comemorat Eroii, prin oficierea de servicii religioase și parastase dar și prin procesiuni la morminte.

La Focșani, festivitățile dedicate Eroilor au debutat la orele 7.30 cu oficierea de Tedeumuri la: Templul Israelit, Biserica Armenească și Biserica Romano – Catolică și au continuat la orele 9.00, cu oficierea serviciului divin festiv intonat de întregul cler în fața Catedralei „Sfântul Ioan”. Din programul zilei nu au lipsit: momentele de reculegere, apelul ostașilor morți, procesiunile la cimitire, serbarea culturală și nici retragere cu torțe²⁵². Pentru parastasele oficiate în memoria Eroilor Neamului la Catedrala „Sfântul Ioan” dar și la Cimitirele: Nordic, Militar și „Sfântul Mina”, Primăria orașului Focșani a alocat de la buget, suma de 3.537 lei²⁵³

Serbările Restaurației din 8 Iunie 1939, închinat Marelui Străjer al Țării, Regele Carol al II-lea, au dovedit încă o dată, supunerea și devotamentul putnenilor față de Suveranul lor. În toate localitățile județului Putna, au fost arborate drapele naționale iar la ferestrele instituțiilor publice au fost expuse portrete ale regelui Carol al II-lea și ale Marelui Voevod Mihai de Alba - Iulia²⁵⁴.

Ziua de 8 Iunie 1939 a fost sărbătorită cu mare fast și la Focșani, prin servicii religioase, demonstrații sportive, defilări și șezători culturale. La ceremoniile desfășurate pe stadionul din fața

²⁵¹ *Ibidem*, f. 120.

²⁵² S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 80 / 1939, f. 94.

²⁵³ *Ibidem*, f. 90.

²⁵⁴ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 80 / 1939, f. 176.

Școlii Normale din localitate, au luat parte atât autoritățile civile și militare cât și premilitarii, elevii tuturor școlilor și societățile culturale și sportive²⁵⁵

La ceas de mare sărbătoare, prefectul județului Putna, colonelul Cristescu, împreună cu comandantul Legiunii de Străjeri Putna transmiteau Regelui, următoarea Telegramă:

„Cea mai scumpă zi a Majestății Voastre Ați dăruit-o tineretului strejăresc, nădejdea zilei de mâine a țării, speranța Majestății Voastre.

Tineretul strejăresc din județul jertfelor și din orașul Unirei împreună cu toate autoritățile și poporul V-a sărbătorit ca Rege consolidator de țară, asigurându-Vă Majestate că acest tineret va fi gata de ori ce sacrificiu pentru Țară și Rege, așa cum au făcut-o și părinții lor pentru Întregirea Neamului.

Să trăiți Majestate!

*Să trăiască Marele Voevod Mihai de Alba – Iulia!”*²⁵⁶

Un alt moment solemn al anului 1939, s-a consumat la Măreșești, la data de 6 August, cu ocazia comemorării Eroilor căzuți la datorie în timpul campaniei din 1917. La ceremoniile desfășurate cu această ocazie, au luat parte: reprezentanți ai autorităților, societățile foștilor luptători, ostașii Diviziei a VI-a dar și un numeros public²⁵⁷

Ceremonii solemne au avut loc și în localitatea Doaga, unde a fost inaugurat un monument în memoria celor care și-au dat viața în vara anului 1917, în luptele din zona Doaga – Străjescu – Ciușlea. Monumentul a fost ridicat din inițiativa Diviziei a V-a Infanterie din Garnizoana Buzău, care a participat la luptele din această zonă. La festivitățile ocazionate de acest eveniment, au luat parte trupe și ofițeri ai Diviziei a V-a Infanterie, foști luptători dar și oficialități ale județului Putna²⁵⁸

²⁵⁵ *Ibidem*, f. 171.

²⁵⁶ *Ibidem*, f. 180.

²⁵⁷ *Ibidem*, f. 190.

²⁵⁸ *Ibidem*, f. 195.

Oficialitățile și locuitorii județului Putna, i-au comemorat prin servicii religioase și parastase și pe marii dispăruți ai anului 1939: Patriarhul Miron Cristea²⁵⁹ și prim – ministrul Armand Călinescu²⁶⁰.

La data de 14 Martie 1939, la Catedrala „Sfântul Ioan” din Focșani a fost oficiat un parastas pentru sufletul președintelui Consiliului de Miniștri, Patriarhul Miron Cristea, trecut la cele veșnice la data de 6 Martie 1939²⁶¹. Un ceremonial similar s-a desfășurat și la data de 24 Septembrie 1939, cu ocazia funerariilor primului – ministru Armand Călinescu, asasinat de legionari la 21 Septembrie 1939²⁶².

Catedrala „Sfântul Ioan” a devenit neîncăpătoare și la data de 18 Iulie 1939, când s-a săvârșit parastasul de un an de la moartea reginei Maria. Pentru această pomenire, municipalitatea a procurat un parastas de patru kilograme, o colivă mare, ½ kilograme lumânări și un litru de vin²⁶³.

La 16 Octombrie 1939, cu ocazia zilei de naștere a regelui Carol al II-lea, prefectul județului Putna, locotenent – colonelul Emil Rădulescu, expedia următoarea Telegramă de felicitare:

„Din prilejul prea fericit pe care Țara și întreg Neamul Românesc îl are astăzi sărbătorind ziua de naștere a Majestății Voastre, în numele cetățenilor județului Putna și al meu, rog prea respectuos pe Majestatea Voastră să binevoiască a primi cele mai fierbinți urări de sănătate și viață lungă, depunând totodată la treptele Înaltului Tron, omagiile noastre de cel mai profund respect și devotament.

Asigurăm pe Majestatea Voastră că astăzi ca și-n trecutul victorios al Țării și Neamului Românesc, cetățenii putneni încălziți la flacăra recunoștinței înaintașilor lor, vor fi străjeri neadormiți la

²⁵⁹ Stelian Neagoe, *op. cit.*, p.122.

²⁶⁰ *Ibidem*, p. 126.

²⁶¹ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 80 / 1939, f. 17

²⁶² *Ibidem*, f. 158.

²⁶³ *Ibidem*, f. 125.

datorie și din piepturile lor vor face pavăză de oțel pentru apărarea Regelui, Țării și Neamului Românesc.

Să trăiți Majestate!

*Să trăiască Măria Sa Mihai Mare Voevod de Alba – Iulia!”*²⁶⁴.

Detaliile ceremoniilor desfășurate în județul Putna, cu ocazia zilei de naștere a Regelui, le aflăm din Raportul trimis de prefectul județului Putna către Ministerul de Interne, la data de 16 Octombrie 1939:

„În vederea sărbătoririi zilei de naștere a Majestății Sale Regele Carol al II-lea, s-a dispus și executat următoarele măsuri:

1) Arborarea drapelului național în întreg județul precum și ornarea vitrinelor cu portretul Majestății Sale

2) La orele 11, Tedeum în prezența tuturor autorităților civile și militare, asistând: armata, delegații străjari și străjere, membrii F. R. N. constituiți în unități și îmbrăcați în uniformă F. R. N., revista și defilarea

3) La orele 16, mare adunare publică în sala Teatrului comunal „Măior Gheorghe Pastia”

A domnit cea mai perfectă ordine și însuflețire generală, omagiindu-se cu toată căldura și dragostea, Iubitul nostru Suveran.

*Domnul Deputat Gh. Micioara, Președintele adunării F. R. N. a expediat o telegramă Majestății Sale Regelui Carol al II-lea”*²⁶⁵

La 25 Octombrie 1939, cu ocazia zilei de naștere a Regelui Voevod de Alba – Iulia Mihai, edificiile publice au arborat drapele tricolore iar în vitrinele magazinelor a fost expusă fotografia moștenitorului tronului României²⁶⁶ Din programul zilei nu au lipsit

²⁶⁴ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 80 / 1939, f. 202.

²⁶⁵ Ibidem, f. 219.

²⁶⁶ Ibidem, f. 234.

slujbele religioase. Același ceremonial s-a repetat pe 8 Noiembrie 1939, cu prilejul zilei onomastice a Marelui Voevod.

În numele tuturor putnenilor, locotenent – colonelul Emil Rădulescu, prefectul județului, expedia la data de 8 Noiembrie 1939, următoarea Telegramă Marelui Voevod Mihai de Alba – Iulia:

„Cu prilejul prea fericit pe care Țara și întreg Neamul Românesc îl are astăzi, sărbătorind ziua onomastică a Măriei Voastre, în numele cetățenilor județului Putna și al meu, rog prea respectuos pe Măria Voastră să binevoiască a primi împreună cu Augustul Vostru Părinte, Majestatea Sa Regele Carol al II – lea, cele mai fierbinți urări de sănătate și viață lungă, încredințând totodată pe Măria Voastră de cel mai profund respect și adânc devotament.

Să trăiască Majestatea Sa Regele Carol al II-lea!

*Să trăiți Măria Voastră!”*²⁶⁷

Ceremoniile de la 1 Decembrie, închinat Marii Uniri din 1918, încheiau anul 1939 sub aspectul Sărbătorilor Naționale. La Focșani dar și în toate comunele județului Putna, momentul a fost marcat prin arborarea drapelului tricolor dar și prin oficierea de servicii religioase și serbări școlare²⁶⁸

Anul 1940 a reprezentat un an de cotitură pentru istoria României.

Pe fondul victoriilor Germaniei de pe frontul de vest și al capitulării Franței, la 22 iunie 1940, România, rămasă fără sprijin extern, se vede nevoită să cedeze presiunilor Uniunii Sovietice și să evacueze la 28 iunie 1940, Basarabia și Bucovina de Nord²⁶⁹

La 30 august 1940, prin Dictatul de la Viena, România pierdea în favoarea Ungariei hortiste, Transilvania de Nord iar la 7 septembrie 1940, Cadrilaterul era cedat Bulgariei²⁷⁰.

²⁶⁷ *Ibidem*, f. 249.

²⁶⁸ *Ibidem*, f. 262.

²⁶⁹ Ioan Scurtu, *op. cit.*, p. 118

²⁷⁰ *Ibidem*, p.120.

*„Sfârâmarea integrității teritoriale a României în vara anului 1940 a fost rezultatul politicii de forță și de dictaț instaurată în viața internațională, al presiunilor și amenințărilor la care țara a fost supusă din partea marilor puteri, al faptului că întregul ei sistem de alianțe fusese lichidat, neputând conta pe nici un fel de ajutor extern”*²⁷¹

În acest context, sărbătorirea Zilelor Naționale s-a desfășurat într-o atmosferă destul de tensionată.

La data de 20 ianuarie 1940, Ministerul de Interne trimitea autorităților din județe, următoarea Telegramă:

*„Aniversarea zilei de 24 Ianuarie curent, unirea tuturor românilor, se va serba printr-un serviciu religios care se va oficia la catedrala aceluia oraș la ora 11, la care vor asista autoritățile locale. stop. autoritățile locale și școlile vor fi închise. stop. se vor arbora drapelul”*²⁷².

Mica Unire a fost sărbătorită în întreg județul Putna, prin Tedeumuri urmate de cuvântări ocazionale²⁷³ La Focșani, ziua de 24 Ianuarie 1940, a fost marcată prin Tedeumuri intonate la Catedrala „Sfântul Ioan” dar și la Biserica Romano – Catolică, Templul Coral și Biserica Armenească²⁷⁴ Ceremoniile religioase au fost urmate la orele 16. 00, de o mare Serbare Strejărească organizată la Teatrul „Mădăraș”²⁷⁵

Autoritățile și locuitorii județului Putna, au sărbătorit cu toată solemnitatea și Ziua Constituției. Astfel, la 27 Februarie 1940, în toate bisericile județului au fost intonate Tedeumuri și au fost rostite cuvântări privind semnificația zilei. Din programul zilei nu au lipsit conferințele care prezentau principiile constituției și nici șezătorile²⁷⁶

²⁷¹ *Ibidem*, p. 121.

²⁷² S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 69 / 1940, f. 1.

²⁷³ *Ibidem*, f. 8.

²⁷⁴ *Ibidem*, f. 6.

²⁷⁵ *Ibidem*, f. 2.

²⁷⁶ *Ibidem*, f. 30.

La reședința județului, autoritățile au participat la Tedeumul festiv intonat de la orele 11.00 la Catedrala „Sfântul Ioan” dar și la trecerea în revistă a trupelor din Garnizoana Focșani urmată de defilarea gărzilor naționale. În cinstea mării sărbători, elevii școlilor din Focșani au organizat începând cu orele 15.00, un mare festival artistic la Teatrul „Maior Gheorghe Pastia”²⁷⁷

La data 20 februarie 1940 prin Înalt Decret Regal a fost promulgată legea pentru organizarea activității „Muncă și voie bună” din data de 1 Mai²⁷⁸

Conformându-se ordinelor primite de la Ministerul Muncii, putnenii au sărbătorit la 1 Mai 1940 „Ziua Muncii și Voei Bune” prin servicii religioase urmate de serbări câmpenești dar și prin reprezentații teatrale și cinematografice. În aceeași zi a fost organizat și un Congres general al breslelor²⁷⁹

Ziua Națională de 10 Mai 1940, s-a sărbătorit fără fastul anilor trecuți, entuziasmul populației față de astfel de manifestări fiind unul destul de scăzut. Cu toate acestea în bisericile județului Putna au fost oficiate Tedeumuri, s-au organizat defilări și au fost arborate drapele naționale²⁸⁰ Spre deosebire de anii anteriori, recepția găzduită de prefectul județului la Palatul Administrativ a fost anulată²⁸¹

Deși popularitatea Regelui scăzuse în ultimele luni, prefectul județului Putna îi transmitea obișnuitele felicitări, cu prilejul zilei de 10 Mai:

„Cu ocazia zilei de 10 Mai, populația județului Putna, într-un cuget și o simțire românească depune la picioarele Tronului omagiile lor, asigurându-vă de devotamentul lor profund, credință neșămutată, recunoștință și iubire respectuoasă.

²⁷⁷ Ibidem, f. 31.

²⁷⁸ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 39 / 1940, f. 48.

²⁷⁹ Ibidem, f. 46.

²⁸⁰ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 69 / 1940, f. 73.

²⁸¹ Ibidem, f. 88.

Cu încredere desăvârșită în înțeleapta Majestăți Voastre conducere, rugăm pe Dumnezeu să vă dea o viață îndelungată și o domnie glorioasă pentru binele neamului românesc.

Să trăiți Majestate!

*Să trăiască Măria Sa Marele Voevod Mihai de Alba – Iulia!”*²⁸².

Eroii Neamului au fost cinstiți ca în fiecare an, în ziua sărbătorii creștine a Înălțării Domnului. La data de 5 iunie 1940, prefectul județului Putna transmitea o serie de Fonograme tuturor pretorilor și primarilor comunelor urbane, solicitându-le ca pe 6 Iunie, de „Ziua Eroilor”, să organizeze servicii religioase, procesiuni la cimitire, serbări culturale și retrageri cu torțe²⁸³.

La Focșani, în memoria Eroilor, au fost oficiate slujbe religioase la bisericile tuturor cultelor, s-au organizat procesiuni la cimitire și au fost ținute momente de reculegere. La orele 16.00, autoritățile județului împreună cu locuitorii, au asistat la serbarea culturală pregătită de elevii școlilor din Focșani, găzduită ca și în anii anteriori de Teatrul „Maior Gheorghe Pastia” După tradiție, ziua a fost încheiată de retragerea cu torțe a ostașilor din Garnizoana Focșani²⁸⁴.

Având în vedere evoluția evenimentelor de pe plan internațional și starea de spirit a populației, Carol al II-lea a decis ca de Ziua Restaurației să nu se organizeze festivități, deoarece: „consider că vremurile nu sunt prielnice pentru astfel de manifestațiuni, cari comportă cheltuieli”²⁸⁵

Ca urmare a acestei hotărâri, ziua de 8 Iunie 1940, care marca zece ani de domnie ai regelui Carol al II-lea, a fost sărbătorită în toată

²⁸² *Ibidem*, f. 94.

²⁸³ *Ibidem*, f. 97.

²⁸⁴ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 39 / 1940, f. 95.

²⁸⁵ Ioan Scurtu, *op. cit.*, p. 283.

țara prin tedeumuri urmate de defilarea armatei și a delegațiilor de străjери²⁸⁶.

La data de 8 Iunie 1940, prefectul județului Putna, Octavian Vasiliade împreună cu Ioan Florea, comandantul Legiunii de Străjери Putna, Ștefan Dumitriu, primarul orașului Focșani, deputatul Petre Băeșu și comandantul Gărzilor Naționale din județul Putna, colonel Toma Nadolu, expediau următoarea Telegramă regelui Carol al II-lea:

*„Cu prilejul împlinirii a 10 ani de înțeleaptă domnie, de progres, de înfăptuire și de solidaritate națională toată suflarea din orașul istoric Focșani și din județul Putna, păstrător al mărturiilor de vitejie românească, entuziasmată de buna creștere a tineretului strejăresc, măreață creație a Majestății Voastre, urează Marelui Străjer al Neamului, domnie glorioasă și îndelungată pentru binele scumpei noastre Patrii”*²⁸⁷

La data de 6 Septembrie 1940, Ministerul de Interne transmitea tuturor prefecturilor din țară, următoarea Telegramă:

*„Majestatea Sa Regele Carol al II-lea a abdicat în favoarea Majestății Sale Mihai, care a depus jurământul azi ca rege al României sub numele de Mihai I. stop. Dumneavoastră depuneți imediat jurământul de credință noului Rege în fața celui mai înalt prelat și în prezența magistratului celui mai înalt de la reședință după care veți lua jurământul pretorilor și funcționarilor dependenți de toate ministerele și instituțiunile publice de la reședință. stop. Pretorii vor lua jurământul celorlalți funcționari din plasa lor. stop. Formula jurământului este: Jur Credință Națiunii și Regelui Mihai I, așa sămi ajute Dumnezeu”*²⁸⁸

La aceeași dată, prefectul județului Putna transmitea textul Telegramii către toți pretorii, solicitându-le prezența la Focșani,

²⁸⁶ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 69 / 1940, f. 127.

²⁸⁷ *Ibidem*, f. 136.

²⁸⁸ *Ibidem*, f. 149 – 151.

pentru data de 7 septembrie 1940, ora 9.00, în vederea depunerii jurământului de credință ²⁸⁹

O altă Telegramă a ministrului de Interne, generalul David Popescu, sosită la Focșani la 6 Septembrie 1940, aducea în atenția prefectului, următoarele:

„Luați măsuri ca începând de astăzi până luni dimineața să se arboreze drapelele naționale și să se decoreze cu culorile steagului toate instituțiile publice, întreprinderile industriale și firmele comerciale de toate categoriile” ²⁹⁰.

În noaptea de 6 / 7 septembrie 1940, Ministerul de Interne expedia Telegrama extra – urgentă cu numărul 14.032:

„Conform ordinelor Domnului general Ion Antonescu, conducătorul statului, duminică, 8 septembrie, orele 11 dimineața, se va oficia în bisericile tuturor cultelor Tedeum pentru Majestatea Sa Regele Mihai I și pentru noua organizare a statului. stop. informați imediat preoții din orașe iar în comunele rurale prim-pretorii și primăriile respective astfel ca ordinul să ajungă în timp util. stop. suspendarea tuturor spectacolilor, reuniunilor și petrecerilor se prelungește până luni, 9 septembrie. stop. comunicăm textul apelului adresat tuturor românilor de Domnul general Antonescu, pe care să-l răspândiți în județ stop.

Îndurerat să aruncăm blestemul nostru asupra marilor vinovați, să plângem morții și martirii care au căzut și au suferit pentru că am voit și am dorit și care au luptat pentru o Românie cu adevărat mare, pentru o Românie curată, pentru o Românie respectată, pentru o Românie tare, să ne luăm solemn angajamentul ca de azi să ne unim în muncă și frăție, în gândire și în simțire, în dreptate și în lege, în disciplină și în cumpătare, în ordine și în credință, pentru ca prin muncă să ne întărim, să prosperăm și să fim gata. stop. anunțați rezidențele și prefecturile, cu copii și bătrânii noștri să mergem mâine, 8 septembrie 1940, la ora 11 în bisericile

²⁸⁹ Ibidem, f. 152.

²⁹⁰ Ibidem, f. 153.

*noastre și ingenunchind în fața altarelor și cu fruntea lipită de pământ să ne muștrăm pentru greșelile noastre de care suntem cu toți vinovați. stop. să cerem iertare nefericiților noștri frați care prin vitregia vremurilor și prin propria noastră vină au fost rupți din trupul nostru”*²⁹¹

La 8 Septembrie 1940, clopotele tuturor bisericilor din județul Putna i-au chemat la rugăciune pe toți cei care doreau să-l preamărească pe noul Suveran²⁹²

Tedeumuri festive au fost intonate și la data de 15 Septembrie 1940, cu ocazia sosirii în România a reginei – mamă Elena²⁹³ dar și pe 8 Noiembrie, cu ocazia zilei onomastice a regelui Mihai I²⁹⁴

Ultimul moment festiv al anului 1940 a fost marcat la data de 1 Decembrie, când românii de pretutindeni au sărbătorit prin Tedeumuri, Marea Unire din 1918²⁹⁵.

Patriotismul sincer al înaintașilor, manifestat cu atâta entuziasm la fiecare comemorare și Zi Națională ar trebui să devină un adevărat exemplu pentru contemporanii noștri, care, prinși în agitația cotidiană uită să-și prețuiască valorile și trecutul și uneori nu mai regăsesc în ei, mândria de a fi român.

²⁹¹ *Ibidem*, f. 157 – 160.

²⁹² *Ibidem*, f. 161.

²⁹³ *Ibidem*, f. 166.

²⁹⁴ *Ibidem*, f. 178.

²⁹⁵ *Ibidem*, f. 188.